

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Telefon +45 33 92 00 00
Telefax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
<http://www.um.dk>
Girokonto 3 00 18 06

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EUK

11. september 2013

SAMLENOTAT

Rådsmøde (konkurrenceevne – forskningsdelen) den 27. september 2013

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg den 20. september 2013 dagsordenspunkt rådsmøde (konkurrenceevne – forskningsdelen) den 27. september 2013 - vedlægges Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelsers samlenotat vedrørende de punkter, der forventes optaget på dagsordenen.

Nick Hækkerup

Konkurrenceevnerådsmøde den 27. september 2013 (forskningsdelen)

Punkt 6 Forslag til afgørelser vedr. artikel 185 side 3
initiativer (JPI'er)

- a) **Forslag til afgørelse om Unionens deltagelse i forsknings- og udviklingsprogrammet "Et aktivt liv længst muligt i eget hjem" (Active and Assisted Living), der iværksættes i fællesskab af flere medlemsstater (AAL-programmet)**
KOM (2013) 500 endelig
- b) **Forslag til afgørelse om programmet mellem de europæiske lande og udviklingslande vedrørende kliniske forsøg der iværksættes af flere medlemsstater (EDCTP II)**
KOM (2013) 498 endelig
- c) **Forslag til afgørelse om et europæisk Metrologiprogram (EMPIR-programmet – European Metrology Programme for Innovation and Research, tidligere EMRP – European Metrology Research Programme)**
KOM (2013) 497 endelig
- d) **Forslag til afgørelse om et forsknings- og udviklingsprogram der gennemføres af flere medlemsstater til fordel for forskningsintensive små og mellemstore virksomheder (Eurostars-2)**
KOM (2013) 493 endelig
= *Præsentation ved Kommissionen*
= *Status*

9. september 2013

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser
Slotholmsgade 10
Postboks 2135
Telefon 3392 9700
Telefax 3332 3501
E-post fi@fi.dk
Netsted www.fivu.dk
CVR-nr. 1680 5408

Ref. nr. 13/014344-04

Punkt 7 Forslag til forordninger vedr. artikel 187 side 22
initiativer (JTI'er)

- a) **Forslag til forordning om fællesforetagendet for biobaserede industrier (BRIDGE)**
KOM (2013) 496 endelig

**b) Forslag til forordning om fællesforetagendet
Clean Sky 2**

KOM (2013) 505 endelig

**c) Forslag til forordning for programmet for
Elektronikkomponenter og -systemer (ECSEL)**

KOM (2013) 501 endelig

**d) Forslag til forordning for programmet for
fællesforetagendet for brændselsceller og
brint 2 (FCH2)**

KOM (2013) 506 endelig

**e) Forslag til forordning om fællesforetagende for
initiativet Innovative lægemidler 2 (IMI 2)**

KOM (2013) 495 endelig

= *Præsentation ved Kommissionen*

= *Status*

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

**Punkt 8 Innovation Union og the Europæiske Forskningsrum side 46
(ERA)**

**a) Meddelelse fra Kommissionen om status for Innovation Uni-
on 2012 –acceleration i forandringerne**

KOM (2013) 149 endelig

**b) (poss) Meddelelse fra Kommissionen om måling af innovati-
ons output i Europa: Mod en ny indikator**

(KOM dokument foreligger ikke)

**c) (poss.)Første fremskridtsrapport vedrørende Det Europæi-
ske Forskningsrum**

(KOM dokument foreligger ikke)

= *Præsentation ved Kommissionen*

= *Politisk drøftelse*

Punkt 6 Forslag til afgørelser vedr. artikel 185 initiativer (JPI'er)

= *Præsentation ved Kommissionen*

= *Status*

- a) Forslag til afgørelse om Unionens deltagelse i forsknings- og udviklingsprogrammet "Et aktivt liv længst muligt i eget hjem" (Active and Assisted Living), der iværksættes i fællesskab af flere medlemsstater (AAL-programmet)**
KOM (2013) 500 endelig

1. Resumé

AAL-programmet (Ambient Assisted Living) blev etableret som et artikel 185-initiativ i 2008 og foreslås nu fortsat under Horisont 2020 under navnet "Active and Assisted Living" med samme forkortelse. Programmets formål er at støtte udviklingen af IKT-baserede produkter og serviceydelser specielt rettet mod ældre borgere. Det sker ved at yde støtte til markedsnære forsknings- og udviklingsprojekter, der typisk inddrager små og mellemstore virksomheder (SMV'er) og brugere. Dertil kommer iværksættelse af en række aktiviteter, der har til formål at formidle viden om projekter og skabe netværk blandt relevante virksomheder, universiteter og forskningsinstitutioner i øvrigt, investorer, regioner mv. AAL-programmet supplerer en række andre initiativer, der er iværksat med det formål at imødegå udfordringen med et aldrende samfund og forventes at give et vigtigt bidrag til implementering af Europa 2020-strategien.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

2. Baggrund

Den demografiske aldring af Europas befolkning medfører øget pres på især sundheds- og plejeområdet, men skaber også muligheder for udvikling af serviceydelser og produkter, der kan bidrage til forbedringer på disse områder og samtidig skabe grobund for kommerciel vækst og udvikling. Det foreslåede Active and Assisted Living-program (AAL), der tidligere i perioden 2008-2013 blev kaldt Ambient Assisted Living, har som formål at støtte udvikling af IKT-baserede produkter og serviceydelser rettet mod ældre borgere med henblik på at forbedre deres livskvalitet. Navneskiftet i forbindelse med Horisont 2020 skal bl.a. signalere, at det nye AAL-program har et bredere sigte end det tidligere, navnlig med hensyn til iværksatte (følge)aktiviteter.

Den demografiske aldring er i Europa 2020-strategien blevet identificeret som både en udfordring og en mulighed for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst. I flagskibsinitiativet om den digitale dagsorden under Europa 2020-strategien er der fokus på IKT-støttede innovative tjenesteydelser, produkter og processer, og den omfatter en række foranstaltninger inden for e-sundhed og en særlig foranstaltning, der skal styrke AAL-programmet. AAL-programmet vil yde et vigtigt bidrag til Europa 2020-strategien og de dertil knyttede flagskibsinitiativer og vil medvirke til at imødegå den demografiske udfordring og skabe nye muligheder, navnlig for små og mellemstore virksomheder. I Horisont 2020 er det aldrende samfund identificeret som én af de samfundsmæssige udfordringer, Europa står overfor i de kommende år.

AAL-programmet supplerer endvidere det fælles programlægningsinitiativ (FPI) "Flere år, bedre liv", der er iværksat af 13 europæiske lande og har fokus på en

række forskningsområder, der skal indgå i den fremtidige politiske beslutningstagning inden for aldring.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 185 og skal forhandles i den almindelige lovgivningsprocedure. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

3. Formål og indhold

AAL-programmets overordnede mål er:

- At øge tilgængeligheden af informations- og kommunikationsteknologi (IKT)-baserede produkter og tjenesteydelser inden for aktiv og sund aldring, at forbedre livskvaliteten for de ældre og deres plejere og at medvirke til at øge sundhedssystemernes bæredygtighed
- At fastholde en kritisk masse af transeuropæisk anvendt forskning, udvikling og innovation inden for IKT-baserede produkter og tjenesteydelser til en god alderdom, navnlig med inddragelse af små og mellemstore virksomheder (SMV'er) og brugere. I perioden 2008-2013 har næsten 50 % af deltagerne i AAL-programmet været SMV'er.
- At virke som en løftestang for private investeringer og forbedre mulighederne for industriel udnyttelse ved at skabe en sammenhængende ramme for udvikling af europæiske tilgange og løsninger, herunder fælles minimumsstandarder, som er forenelige med de forskellige sociale præferencer og lovgivningsmæssige aspekter på nationalt eller regionalt plan.

I AAL-programmet ydes tilskud til markedsorienterede forsknings- og innovationsprojekter, der iværksættes af deltagere fra minimum 3 af de 23 lande, der deltager i programmet. Der fokuseres på brugerinddragelse og på at tiltrække navnlig SMV'er til programmet. Finansieringen af disse indirekte foranstaltninger har primært karakter af tilskud. Der kan endvidere ydes støtte til aktiviteter vedrørende formidling og fremme af programmet og til foranstaltninger, der øger bevidstheden om den nuværende kapacitet, fremmer anvendelsen af innovative løsninger og skaber kontakt mellem henholdsvis organisationer på efterspørgsels- og udbudssiden og investorer.

Der kan ligeledes ydes støtte til foranstaltninger, der sigter på at forbedre kvaliteten af forslag og til gennemførlighedsundersøgelser og workshops. Der kan indledes et samarbejde med regionerne i EU med henblik på at øge gruppen af deltagende interessenter i AAL-programmet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig. Forslaget forventes behandlet i Udvalget for Industri, Forskning og Energi.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører, at forslagens formål ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes af medlemsstaterne alene, da den specifikke viden og kompetence, der kræves inden for forskning i og udvikling af IKT-baserede produkter og tjenesteydelser til en god alderdom, er spredt i forskellige lande og således ikke kun kan kombineres på nationalt plan. Uden en sammenhængende tilgang med kritisk masse på europæisk plan er der en stor risiko for overlappning og således for øgede omkostninger. Det er endvidere usandsynligt, at der kan etableres et reelt indre marked for interoperable

IKT-løsninger til en god alderdom uden et fælles program med en europæisk dimension. EU-merværdien er direkte forbundet med problemerne, dvs. fragmenteringen af EU-markedet og forskningsindsatsen, manglende fokus på transeuropæisk anvendelse og manglende europæiske visioner for markederne for IKT og en god alderdom.

Regeringen kan på det foreliggende grundlag støtte Kommissionens vurdering af, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Kommissionens forslag til afgørelse har ikke konsekvenser for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Kommissionen har foreslået at afsætte 175 mio. euro fra Horisont 2020 til forslaget i perioden 2014-2020. Danmark betaler ca. 2 % af EU's budget, svarende til en statslig udgift ved programmet på ca. 26 mio. kr. over den syvårige periode.

Hertil kommer det bidrag, som de medlemsstater, der er medlemmer af AAL, måtte vælge at bidrage med. Der er ikke truffet beslutning om Danmarks finansielle bidrag.

8. Høring

Sagen har været sendt i skriftlig høring i EU-specialudvalget for forskning. Høringen gav anledning til følgende kommentarer:

Dansk Industri (DI)

DI mener, at de ni artikel 185-partnerskaber og artikel 187-partnerskaber har vist deres værdi i form af fokusering af F&U-indsatsen, idet de kan lede til gode kommercielle resultater og bidrage til løsning af de store samfundsudfordringer. DI ser positivt på partnerskabsinitiativerne og mener helt overordnet, at Kommissionens forordningsudkast bør mødes med tilslutning fra dansk side. DI mener, at forordningerne meget rigtigt tager udgangspunkt i de nye fælles regler for deltagelse og sigter mod at skabe plads til de tilpasninger, som skal til for at få løst de særlige udfordringer vedrørende IP-regler mv., der er nødvendige inden for de enkelte områder.

Danske Regioner

Danske Regioner støtter generelt initiativerne og målsætningerne i Horizon 2020. Regionerne påpeger, at prioriteringen af, hvorvidt Danmark skal deltage i de forskellige EU partnerskaber, ikke bør overlades til de forskningsfinansierende organer. Prioriteringen bør indgå i strategien om de samfinansierede instrumenter, der nævnes i regeringens innovationsstrategi. Strategien skal netop udpege de instrumenter, der har særlig dansk interesse, og hvor der er størst mulighed for dansk deltagelse og hjemtag af EU-midler. Regionerne forventer at prioritere deltagelse og medfinansiering i de nye partnerskaber under Horizon 2020.

Danske Regioner støtter dansk deltagelse i AAL-programmet, ligesom Danske Regioner støtter programmets større fokus på at inddrage slutbrugerne samt en mere markedsorienteret anvendelse af forskning og innovation inden for området. Danske Regioner kan endvidere bakke op om de beskrevne forenklingstiltag.

Danske Universiteter

Danske Universiteter mener, at tilrettelæggelsen og implementeringen af partnerskaber under Horizon 2020 bør involvere universiteterne i højere grad end tidligere, hvor udarbejdelsen af samarbejdsaftalerne primært er foregået på industriens præmisser. Danske Universiteter understreger derfor vigtigheden af, at nye partnerskabsaftaler i høj grad etableres med udgangspunkt i kvalitet (excellence), da dette netop vil styrke universiteternes rolle i partnerskaberne. Derudover har Danske Universiteter et ønske om enklere og mere simple regler for samarbejde. Se også de enkelte universiteters hørings svar.

GTS

GTS finder det væsentligt, at den danske regering arbejder for at sikre, at artikel 185-partnerskaberne og artikel 187-partnerskaberne fastholdes i feltet tæt på markedet med stærkt industriengagement og ikke glider mod en mere generel forskningsindsats. GTS opfordrer til, at der på tværs af partnerskaberne arbejdes med at fastlægge de nødvendige rammer, regler og incitament for, hvordan der kan sikres så kort tid som muligt fra, at midlerne søges, til bevillingen foreligger. GTS mener desuden, at der bør udarbejdes procedurer og regler for, hvordan projekterne er stillet, hvis et enkelt lands finansieringsandel falder væk, ligesom der bør etableres skærpede krav til de nationale sagsbehandlingstider.

GTS opfordrer til, at der fra dansk side støttes op om AAL II partnerskabet. GTS ønsker, at der gøres en indsats for at øge budgettet, da det, i forhold til de øvrige partnerskaber, relativt lille budget kan have svært ved at hamle op med forventningerne fra de mange interesserede ansøgere.

Københavns Universitet (KU)

KU ser et stort potentiale i alle artikel 185-partnerskaberne og artikel 187-partnerskaberne, men finder det essentielt, at der er fokus på kvalitet (excellence) og blik for hele innovationscyklussen (inkl. grundforskning). For at optimere mulighederne for at realisere målsætningerne finder KU det endvidere centralt, at tiltagene afspejler problemstillingernes kompleksitet. KU finder det på den baggrund nødvendigt at sikre/tilskynde tværdisciplinaritet og skabe plads til fleksibilitet i de forskellige partnerskaber. I relation til artikel 185-forslagene tilslutter KU sig, at reguleringen i videst muligt omfang overlades til medlemslandene, og at regelsættene følger tilsvarende nationale regelsæt for nationale bevillinger.

KU finder, at AAL bør følge de regler, som er fastsat af de nationale finansieringsorganer i tilsvarende nationale programmer.

Syddansk Universitet (SDU)

SDU finder alle forslag vedrørende artikel 185 og artikel 187 initiativer relevante. SDU påpeger, at forslagene i vid udstrækning har det rigtige fokus, er omfattende og velkrevne.

SDU ønsker, at der lægges yderligere vægt på fokusset på produktinnovation og behovet for tværdisciplinær forskning i AAL-programmet.

Aalborg Universitet (AAU)

AAU hilser velkommen, at Danmark står som partner i de mange europæiske partnerskaber, især set i lyset af det øgede bidrag af EU-midler. For at sikre reel dansk

medvirken opfordrer AAU til, at der fra dansk side ydes et væsentligt tilskud til de indsats, som har særlig betydning for jobskabelse og erhvervsudvikling i Danmark for derved at sikre størst mulig dansk deltagelse. AAU peger i særlig grad på flg. initiativer: Innovative Medicine, Biobased Industries, ECSEL, Eurostars og Ambient Assisted Living.

AAU finder, at beskrivelsen af AAL-programmet er dækkende for et kommende europæisk samarbejde. AAU anfører dog, at der på AAU imidlertid arbejdes bredere med aldring og de ældre, end hvad der er lagt op til i det nuværende udkast. AAU opfordrer til, at man forsøger at inddrage en bredere vifte af forhold vedr. boligforhold, indretning med videre.

Aarhus Universitet (AU)

AU ønsker en styrkelse af universiteternes rolle og fremhæver, at samarbejdet primært er sket på industriens præmisser. AU finder, at det vigtige forskningsmæssige input fra universiteterne tilsiger, at universiteterne i højere grad får lov til at spille en aktiv rolle i tilrettelæggelsen og implementeringen af partnerskaberne. AU ønsker ydermere en simplificering af reglerne for partnerskaberne. AU finder, at reglerne for de tidligere partnerskaber var for komplicerede, hvilket har hindret en effektiv implementering af partnerskaberne. AU ønsker, at reglerne for partnerskaberne harmoniseres med reglerne for Horizon 2020 generelt, samt at partnerskaberne får et stærkere juridisk fundament, således at de i højere grad bliver operationelle.

AU anfører, at mange af de danske universiteter har igangværende forskning inden for området, og at fortsat dansk deltagelse i dette program yderligere vil kunne styrke denne forskning. AU ønsker ydermere et bredere fokus på IKT inden for AAL II.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

I efteråret 2012 tilkendegav 16 af programmets 23 deltagerlande overfor Kommissionen, at de støtter en fortsættelse af programmet efter afslutningen af FP7.

10. Regeringens generelle holdning

Danmark er generel fortaler for koordinering af medlemslandenes forskningsmidler. Danmark støtter derfor også generelt artikel 185-initiativerne, hvor medlemslandenes forskningsmidler koordineres inden for strategiske områder. Dette gælder også for AAL.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

b) Forslag til afgørelse om programmet mellem de europæiske lande og udviklingslande vedrørende kliniske forsøg der iværksættes af flere medlemsstater (EDCTP II)

KOM (2013) 498 endelig

1. Resumé

Programmet er en fortsættelse af EDCTP I, der blev etableret i 2003. Formålet med programmet er at forbedre EU's kapacitet til investeringer i medicinsk behandling af fattigdomsrelaterede sygdomme som eksempelvis tuberkulose, malaria og HIV/AIDS. Der er særligt geografisk fokus på Afrika syd for Sahara. Fattigdomsrelaterede sygdomme er stadig en markant udfordring i udviklingslande og særligt i landene syd for Sahara på trods af den markante indsats i EDCTP I. Forslaget til EDCTP II bygger på de positive erfaringer, der blev gjort i EDCTP I og på Kommissionens meddelelse om offentlig-private partnerskaber.

2. Baggrund

Et centralt element i Horisont 2020 er forslaget om at arbejde sammen med den private sektor og med medlemsstaterne for at opnå resultater, som ét land eller én virksomhed med al sandsynlighed ikke vil kunne opnå alene. Kommissionens meddelelse om offentlig-private partnerskaber præsenterer de konkrete planer i forhold til offentlig-private partnerskaber, og hvordan de skal bidrage til at øge samarbejdet med den private sektor. Kommissionen har fremsat forslag til i alt ti offentlig-private partnerskaber, hvoraf EDCTP 2 er et af dem.

Afgørelsen er et forslag om en fortsættelse af programmet EDCTP 1.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 185 og skal forhandles i den almindelige lovgivningsprocedure. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

3. Formål og indhold

Programmet er en fortsættelse af EDCTP I, der blev etableret i 2003. Det overordnede formål med programmet er at forbedre EU's kapacitet til investeringer i medicinsk behandling af fattigdomsrelaterede sygdomme som eksempelvis tuberkulose, malaria og HIV/AIDS. Der er særligt geografisk fokus på Afrika syd for Sahara. Fattigdomsrelaterede sygdomme er stadig en markant udfordring, i udviklingslande og særligt i landene syd for Sahara på trods af den markante indsats i EDCTP I. Forslaget til EDCTP II bygger på de positive erfaringer, der blev gjort i EDCTP I.

Et centralt mål med partnerskabet er at styrke kapaciteten i lande syd for Sahara i forhold til at udføre kliniske forsøg, som lever op til etiske krav og national, EU- og international lovgivning. Herudover skal EDCTP II fortsat bidrage til at opfylde EU's engagement i og opbakning til eksempelvis de såkaldte 2015 mål (Millenium Development Goals) fastsat af FN.

Programmets målsætninger skal primært opnås gennem tilskud til forsknings- og innovationsprojekter.

EDCTP II finansieres delvist af Horisont 2020 og af de deltagende lande. Det er muligt for lande at deltage med direkte finansiering eller via indirekte bidrag i form af eksempelvis arbejdstimer, udstyr og lignende, såkaldt in-kind bidrag. EU bidra-

ger med op til 5,1 mia. kr. (683 mio. euro), hvilket kommer fra den samfundsmæssige udfordring 'Sundhed, velfærd og demografiske ændringer' i Horisont 2020programmet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig. Forslaget forventes behandlet i Udvalget for Industri, Forskning og Energi.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører, at grundlaget for EDCTP-initiativet er det fælles program, der er baseret på og består af de deltagende medlemsstaters og associerede landes nationale programmer og aktiviteter, og som Unionen støtter og deltager i. Det forbedrer omkostningseffektiviteten i Europas investeringer i kliniske forskningsprogrammer ved at tilvejebringe en fælles platform for bedre udnyttelse af forskningsresultater til udvikling af nye eller forbedrede lægelige indgreb mod hiv/aids, malaria, tuberkulose og andre fattigdomsrelaterede sygdomme til gavn for udviklingslandene, især i Afrika syd for Sahara. Den forventede virkning på EU-plan bliver større end summen af virkningen af de nationale programmer og aktiviteter. Det vil gøre det muligt at nå den fornødne kritiske masse, både i menneskelig og finansiel henseende, ved at samle tilgængelig supplerende ekspertise og ressourcer med henblik på at fremskynde udviklingen af nye eller forbedrede lægelige indgreb, som der er akut brug for til at mindske den ødelæggende virkning af fattigdomsrelaterede sygdomme i udviklingslandene.

Regeringen kan på det foreliggende grundlag støtte Kommissionens vurdering af, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Kommissionens forslag til afgørelse har ikke konsekvenser for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Kommissionen har foreslået at afsætte 683mio. euro til forslaget i perioden 2014-2020. Danmark betaler ca. 2 % af EU's budget svarende til en statslig udgift ved programmet på ca. 101 mio. kr. over den syvårige periode.

8. Høring

Forslaget er blevet sendt i skriftlig høring i EU-specialudvalget for forskning. Høringen gav anledning til følgende kommentarer:

Dansk Industri (DI)

DI mener, at de ni artikel 185-partnerskaber og artikel 187-partnerskaber har vist deres værdi i form af fokusering af F&U-indsatsen, idet de kan lede til gode kommercielle resultater og bidrage til løsning af de store samfundsudfordringer. DI ser positivt på partnerskabsinitiativerne og mener helt overordnet, at Kommissionens forordningsudkast bør mødes med tilslutning fra dansk side. DI mener, at forordningerne meget rigtigt tager udgangspunkt i de nye fælles regler for deltagelse og sigter mod at skabe plads til de tilpasninger, som skal til for at få løst de særlige udfordringer vedrørende IP-regler mv., der er nødvendige inden for de enkelte områder.

Danske Regioner

Danske Regioner støtter generelt initiativerne og målsætningerne i Horizon 2020. Regionerne påpeger, at prioriteringen af, hvorvidt Danmark skal deltage i de forskellige partnerskaber, ikke bør overlades til de forskningsfinansierende organer. Prioriteringen bør indgå i strategien om de samfinansierede instrumenter, der nævnes i regeringens innovationsstrategi. Strategien skal netop udpege de instrumenter, der har særlig dansk interesse, og hvor der er størst mulighed for dansk deltagelse og hjemtag af EU-midler. Regionerne forventer at prioritere deltagelse og medfinansiering i de nye partnerskaber under Horizon 2020.

Danske Regioner støtter et partnerskab med udviklingslandene, der har som hovedformål at reducere udbredelsen af fattigdomsrelaterede sygdomme i udviklingslandene og støtter derfor dansk deltagelse i EDCTP.

Danske Universiteter

Danske Universiteter mener, at tilrettelæggelsen og implementeringen af partnerskaber under Horizon 2020 bør involvere universiteterne i højere grad end tidligere, hvor udarbejdelsen af samarbejdsaftalerne primært er foregået på industriens præmisser. Danske Universiteter understreger derfor vigtigheden af, at nye partnerskabsaftaler i høj grad etableres med udgangspunkt i kvalitet (excellence), da dette netop vil styrke universiteternes rolle i partnerskaberne. Derudover har Danske Universiteter et ønske om enklere og mere simple regler for samarbejde.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

GTS

GTS finder det væsentligt, at den danske regering arbejder for at sikre, at partnerskaberne fastholdes i feltet tæt på markedet med stærkt industriengagement og ikke glider mod en mere generel forskningsindsats. GTS opfordrer til, at der på tværs af partnerskaberne arbejdes med at fastlægge de nødvendige rammer, regler og incitamenter for, hvordan der kan sikres så kort tid som muligt fra, at midlerne søges, til bevillingen foreligger. GTS mener desuden, at der bør udarbejdes procedurer og regler for, hvordan projekterne er stillet, hvis et enkelt lands finansieringsandel falder væk, ligesom der bør etableres skærpede krav til de nationale sagsbehandlingstider.

Københavns Universitet (KU)

KU ser et stort potentiale i artikel 185-partnerskaberne og artikel 187-partnerskaberne, men finder det essentielt, at der er fokus på kvalitet (excellence) og blik for hele innovationscyklussen (inkl. grundforskning). For at optimere mulighederne for at realisere målsætningerne finder KU det endvidere centralt, at tiltagene afspejler problemstillingernes kompleksitet. KU finder det på den baggrund nødvendigt at sikre/tilskynde tværdisciplinaritet og skabe plads til fleksibilitet i de forskellige partnerskaber. I relation til artikel 185-forslagene tilslutter KU sig, at reguleringen i videst muligt omfang overlades til medlemslandene, og at regelsættene følger tilsvarende nationale regelsæt for nationale bevillinger.

EDCTP bør ifølge KU følge de regler, som er fastsat af de nationale finansieringsorganer i tilsvarende nationale programmer.

Syddansk Universitet (SDU)

SDU finder alle forslag vedrørende artikel 185 og artikel 187 initiativer relevante. SDU påpeger, at forslagene i vid udstrækning har det rigtige fokus, er omfattende og velskrevne.

Aalborg Universitet (AAU)

AAU hilser velkommen, at Danmark står som partner i de mange europæiske partnerskaber, især set i lyset af det øgede bidrag af EU-midler. For at sikre reel dansk medvirken opfordrer AAU til, at der fra dansk side ydes et væsentligt tilskud til de indsatser, som har særlig betydning for jobskabelse og erhvervsudvikling i Danmark for derved at sikre størst mulig dansk deltagelse.

Aarhus Universitet (AU)

AU ønsker en styrkelse af universiteternes rolle og fremhæver, at artikel 185-partnerskaberne og artikel 187-partnerskaberne primært er sket på industriens præmisser. AU finder, at det vigtige forskningsmæssige input fra universiteterne tilsiger, at universiteterne i højere grad får lov til at spille en aktiv rolle i tilrettelæggelsen og implementeringen af partnerskaberne. AU ønsker ydermere en simplificering af reglerne for partnerskaberne. AU finder, at reglerne for de tidligere partnerskaber var for komplicerede, hvilket har hindret en effektiv implementering af partnerskaberne. AU ønsker, at reglerne for partnerskaberne harmoniseres med reglerne for Horizon 2020 generelt, samt at partnerskaberne får et stærkere juridisk fundament, således at de i højere grad bliver operationelle.

AU anfører, at det, skønt den skitserede strategi i EDCTP er væsentlig, ikke AU bekendt er et område, hvor Danmark vil udnytte evt. investerede forskningsmidler. AU anbefaler derfor, at man ikke deltager i partnerskabet fra dansk side.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes generelt opbakning til initiativet fra de andre medlemslande.

10. Regeringens generelle holdning

Danmark er generel fortaler for koordinering af medlemslandenes forskningsmidler. Danmark støtter derfor også generelt artikel 185-initiativerne, hvor medlemslandenes forskningsmidler koordineres inden for strategiske områder. Dette gælder også for EDCTP.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

**c) Forslag til afgørelse om et europæisk metrologiprogram
(EMPIR-programmet - European Metrology Programme
for Innovation and Research, tidligere EMRP –
European Metrology Research Programme)
KOM (2013) 497 endelig**

1. Resumé

Det eksisterende EMRP-program er en videreførelse af et ERA-NET+ og havde sit første udbud i 2009. Det er et program, der henvender sig til de nationale metrologiske institutter mv. med det formål at fremme samarbejdet mellem dem. Programmet har således en lille og veldefineret målgruppe. Programmet yder støtte til tværnationale forskningsprojekter inden for måling og måleteknik og til forskerudveksling (forskergrants). Pålidelige måleteknikker er en forudsætning for mange af de initiativer og projekter, der vil blive iværksat under Horisont 2020, og programmet støtter således op om rammeprogrammets mål om vækst og løsning af store samfundsudfordringer. Det nye program, EMPIR, vil være en fortsættelse af EMRP men vil fokusere på områderne energi, miljø og sundhed. Programmet vil også åbne for, at der kan ydes støtte til andre deltagere end egentlige nationale metrologiforskningsinstitutioner.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

2. Baggrund

Pålidelige og sporbare målinger gør det muligt for det videnskabelige samfund i bred forstand at bygge bedre instrumenter og producere bedre videnskab. De understøtter og fremmer på afgørende vis forståelsen af og enigheden om globale udfordringer som energi, sundhed og klimaforandringer.

Det nuværende europæiske program for metrologisk forskning (EMRP) er et fælles europæisk initiativ, som gennemføres af 22 nationale metrologiinstitutioner. Midtvejsevalueringen af programmet bekræfter værdien af initiativet. EMRP's primære resultat er stærk integration i kraft af fælles programmering af 50 % af de afsatte nationale midler til metrologiforskning i Europa. Det har nedbragt fragmenteringen, hindret unødigt dobbeltarbejde og hjulpet med at opnå en kritisk masse ved at koncentrere ressourcerne på centrale områder gennem tæt samarbejde med de bedste forskere. EMRP-projekterne leverer europæiske måleløsninger på store samfundsmæssige udfordringer og tilvejebringer fælles europæisk materiale til standarder og regler. Selv om der er sket store fremskridt under EMRP, er det blevet tydeligt, at systemet skal kunne klare flere udfordringer for at øge virkningen af metrologiforskningen med hensyn til vækst og løsning af samfundsøkonomiske problemer.

EMPIR, som er efterfølgeren til EMRP, vil bidrage til en række flagskibsinitiativer inden for Europa 2020-strategien, som berøres af metrologiforskning, herunder "Innovation i EU", "En digital dagsorden for Europa", "Et ressourceeffektivt Europa" og "En industripolitik for en globaliseret verden". EMPIR skal gøre dette ved at udvikle innovative løsninger til forvaltning af naturressourcer, ved at støtte standardiseringsprocessen, som muliggør globale handelsmuligheder for nye produkter og tjenesteydelser og ved at muliggøre effektiv afprøvning af f.eks. kommunikationssatellitter. EMPIR vil bidrage væsentligt til at nå målene for Horisont 2020 ved at støtte emner af direkte relevans for en række Horisont 2020-prioriteter.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 185 og skal forhandles i den

almindelige lovgivningsprocedure. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

3. Formål og indhold

EMPIR's overordnede mål er at løse de udfordringer, som det europæiske metrologiforskningsystem står over for og at maksimere fordelene ved bedre måleløsninger for Europa. EMPIR's overordnede målsætninger er:

- at tilvejebringe integrerede og formålstjenlige metrologiløsninger til støtte for innovation og industriens konkurrenceevne og måleteknologier med henblik på at løse samfundsmæssige udfordringer inden for f.eks. sundhed, miljø og energi, herunder støtte til udformning og gennemførelse af politikker
- at skabe et integreret europæisk metrologiforskningsystem med en kritisk masse og et aktivt engagement på regionalt, nationalt, europæisk og internationalt plan.

EMPIR kan støtte følgende indirekte aktioner på området for fælles forskning og teknologisk udvikling:

- videnskabelige og tekniske aktioner, der støtter grundlæggende videnskabelig metrologi og dermed danner grundlag for alle efterfølgende trin, herunder anvendt metrologiforskning og -udvikling og metrologirelaterede tjenester
- metrologiforskning med henblik på at finde løsninger på samfundsmæssige udfordringer, idet der lægges vægt på energi, miljø og sundhed
- forskning med henblik på at udvikle nyskabende måleinstrumenter, der skal få erhvervslivet til at indføre metrologiske teknologier til stimulering af innovationen i erhvervslivet
- metrologiforskning og -udvikling forud for og i forbindelse med udvikling af prioriterede dokumentationsstandarder med det formål at udnytte ekspertisen i metrologiinstitutioner i deltagerlandene og dermed støtte politikgennemførelse og fremskynde innovative produkter og tjenester til markedsføring
- kapacitetsopbygningsaktiviteter inden for metrologien på forskellige teknologiske niveauer med henblik på at oprette et afbalanceret og integreret metrologisystem i deltagerlandene.

EMPIR kan støtte yderligere aktioner med henblik på formidling og udnyttelse af resultaterne af metrologiforskningen. EMPIR kan støtte andre aktioner med specifikt sigte på metrologiinstitutioner ved at støtte disse i at bruge andre europæiske, nationale eller regionale programmer til uddannelse og mobilitet, grænseoverskridende samarbejde eller investering i metrologiinfrastruktur. EMPIR kan støtte tilrettelæggelsen af netværksaktiviteter for at fremme EMPIR og maksimere programmets virkning.

De ovenfor nævnte aktioner gennemføres af nationale metrologiinstitutioner og udepegede institutioner. EMPIR tilskynder og støtter dog andre enheders deltagelse. Denne tilgang forventes at medføre, at ca. 15 % af EMPIR's budget går til disse enheder.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig. Forslaget forventes behandlet i Udvalget for Industri, Forskning og Energi.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører, at forslagens målsætninger ikke kan opfyldes i tilstrækkelig grad af medlemsstaterne alene, idet metrologikravenes målestok og kompleksitet fordrer investeringer, som rækker ud over de nationale metrologiinstitutioners kerneforskningsbudgetter. Den ekspertise, der er nødvendig for forskning i og udvikling af banebrydende metrologiløsninger, er spredt på tværs af nationale grænser og kan derfor ikke samles på nationalt plan. Uden en konsistent tilgang på europæisk plan med en kritisk masse er der stor risiko for dobbeltarbejde med deraf følgende større omkostninger. Merværdien af offentlig intervention på EU-plan ligger i EU's kapacitet til at samle nationsopdelte forskningsprogrammer, hjælpe med at udforme fælles forsknings- og finansieringsstrategier på tværs af nationale grænser og opnå en kritisk masse af de nødvendige aktører og investeringer til løsning af udfordringerne i metrologiforskningsystemet og samtidig øge de offentlige udgifters effektivitet. EU forventes at bidrage med 50 % af den samlede finansiering.

Regeringen kan på det foreliggende grundlag støtte Kommissionens vurdering af, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Kommissionens forslag til afgørelse har ikke konsekvenser for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Kommissionen har foreslået at afsætte 300 mio. euro fra Horisont 2020 til forslaget i perioden 2014-2020. Danmark betaler ca. 2 % af EU's budget, svarende til en statslig udgift ved programmet på ca. 45 mio. kr. over den syvårige periode.

Hertil kommer det bidrag, som de medlemsstater, der er medlemmer af EMPIR, måtte vælge at bidrage med. Der er ikke truffet beslutning om Danmarks finansielle bidrag.

8. Høring

Sagen har været sendt i skriftlig høring i EU-specialudvalget for forskning. Høringen gav anledning til følgende kommentarer:

Dansk Industri (DI)

DI mener, at de ni artikel 185-partnerskaber og artikel 187-partnerskaber har vist deres værdi i form af fokusering af F&U-indsatsen, idet de kan lede til gode kommercielle resultater og bidrage til løsning af de store samfundsudfordringer. DI ser positivt på partnerskabsinitiativerne og mener helt overordnet, at Kommissionens forordningsudkast bør mødes med tilslutning fra dansk side. DI mener, at forordningerne meget rigtigt tager udgangspunkt i de nye fælles regler for deltagelse og sigter mod at skabe plads til de tilpasninger, som skal til for at få løst de særlige udfordringer vedrørende IP-regler mv., der er nødvendige inden for de enkelte områder.

DI kan tilslutte sig Kommissionens oplæg vedrørende baggrunden og målsætningerne for forslaget om at etablere et nyt forskningsprogram (EMPIR) under Horisont 2020 administreret af EURAMET. DI fremhæver dette initiativ og anbefaler

dansk deltagelse i EMPIR, idet DI finder det overordentligt vigtigt at sikre en bred dansk deltagelse i det udvidede program. DI understreger, at danske metrologiinstitter og såkaldte ”designated institutes” gennem EMRP’s forløb er blevet godt integreret i processen og har relevante kompetencer, der kan komme i spil og blive yderligere udviklet i det kommende program. Dette anser DI som værende til stor gavn for erhvervslivet såvel som for videnopbygningen i samfundet som helhed.

Danske Universiteter

Danske Universiteter mener, at tilrettelæggelsen og implementeringen af partnerskaber under Horizon 2020 bør involvere universiteterne i højere grad end tidligere, hvor udarbejdelsen af samarbejdsaftalerne primært er foregået på industriens præmisser. Danske Universiteter understreger derfor vigtigheden af, at nye partnerskabsaftaler i høj grad etableres med udgangspunkt i kvalitet (excellence), da dette netop vil styrke universiteternes rolle i partnerskaberne. Derudover har Danske Universiteter et ønske om enklere og mere simple regler for samarbejde.

GTS

GTS finder det væsentligt, at den danske regering arbejder for at sikre, at partnerskaberne fastholdes i feltet tæt på markedet med stærkt industriengagement og ikke glider mod en mere generel forskningsindsats. GTS opfordrer til, at der på tværs af partnerskaberne arbejdes med at fastlægge de nødvendige rammer, regler og incitamenter for, hvordan der kan sikres så kort tid som muligt fra, at midlerne søges, til bevillingen foreligger. GTS mener desuden, at der bør udarbejdes procedurer og regler for, hvordan projekterne er stillet, hvis et enkelt lands finansieringsandel falder væk, ligesom der bør etableres skærpede krav til de nationale sagsbehandlingstider.

GTS finder det vigtigt, at Danmark deltager i EMPIR, idet mindre lande er afhængige af adgang til den samlede europæiske metrologividen, hvilket sikres ved deltagelse i samarbejdsprojekter, ligesom det sikres, at specifikke danske metrologi-behov kan adresseres på europæisk plan. Derudover mener GTS, at der er gode argumenter for en væsentligt øget national medfinansiering til EMPIR i forhold til det nuværende program EMRP.

Københavns Universitet (KU)

KU ser et stort potentiale i partnerskaberne, men finder det essentielt, at der er fokus på kvalitet (excellence) og blik for hele innovationscyklussen (inkl. grundforskning). For at optimere mulighederne for at realisere målsætningerne finder KU det endvidere centralt, at tiltagene afspejler problemstillingernes kompleksitet. KU finder det på den baggrund nødvendigt at sikre/tilskynde tværdisciplinaritet og skabe plads til fleksibilitet i de forskellige partnerskaber. Generelt for artikel 187-forslagene foreslår KU, at der indføres et direkte formuleret krav om, at partnerskabsinitiativerne følger regler og retningslinjer for opslag, evaluering og administration af projekter gældende for hele Horizon 2020.

Syddansk Universitet (SDU)

SDU finder alle forslag vedrørende artikel 185 og artikel 187 initiativer relevante. SDU påpeger, at forslagene i vid udstrækning har det rigtige fokus, er omfattende og velskrevne.

SDU anser metrologi for et vigtigt emne, der hjælper til fuldt ud at udnytte og til en vis grad standardisere det videnskabelige og teknologiske potentiale. SDU anser dog ikke metrologi som et af nøgleelementerne i forbindelse med forvaltning af naturressourcer og anser ikke standardisering for at være den vigtigste ingrediens i metrologi.

Aalborg Universitet (AAU)

AAU hilser velkommen, at Danmark står som partner i de mange europæiske partnerskaber, især set i lyset af det øgede bidrag af EU-midler. For at sikre reel dansk medvirken opfordrer AAU til, at der fra dansk side ydes et væsentligt tilskud til de indsatser, som har særlig betydning for jobskabelse og erhvervsudvikling i Danmark for derved at sikre størst mulig dansk deltagelse.

Aarhus Universitet (AU)

AU ønsker en styrkelse af universiteternes rolle og fremhæver, at samarbejdet primært er sket på industriens præmisser. AU finder, at det vigtige forskningsmæssige input fra universiteterne tilsiger, at universiteterne i højere grad får lov til at spille en aktiv rolle i tilrettelæggelsen og implementeringen af partnerskaberne. AU ønsker ydermere en simplificering af reglerne for partnerskaberne. AU finder, at reglerne for de tidligere partnerskaber var for komplicerede, hvilket har hindret en effektiv implementering af partnerskaberne. AU ønsker, at reglerne for partnerskaberne harmoniseres med reglerne for Horizon 2020 generelt, samt at partnerskaberne får et stærkere juridisk fundament, således at de i højere grad bliver operationelle.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der har traditionelt været et tæt samarbejde mellem de nationale metrologiske institutioner, og det er forventningen, at der vil være opbakning til forslaget om en fortsættelse af programmet med de foreslåede justeringer.

10. Regeringens generelle holdning

Danmark er generel fortaler for koordinering af medlemslandenes forskningsmidler. Danmark støtter derfor også generelt artikel 185-initiativerne, hvor medlemslandenes forskningsmidler koordineres inden for strategiske områder. Dette gælder også for EMPIR.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

**d) Forslag til afgørelse om et forsknings- og udviklingsprogram
der gennemføres af flere medlemsstater til fordel for forskningsintensive små og mellemstore virksomheder (Eurostars-2)**

KOM (2013) 493 endelig

1. Resumé

Eurostarsprogrammet blev etableret som et artikel 185-program i 2008, og det foreslås nu fortsat som Eurostars-2 under Horisont 2020. Programmet støtter markedsnære forsknings- og udviklingsprojekter, der iværksættes i et internationalt samarbejde primært mellem forskningsintensive små og mellemstore virksomheder (SMV'er). Programmet udspringer af EUREKA-samarbejdet, der fortsat vil fungere som platform for Eurostars og også vil være rammen om en række andre aktiviteter som netværksdannelse, erfaringsudveksling mv. Programmet fungerer efter bottom-up-princippet og kan som udgangspunkt støtte projekter inden for alle faglige områder. Det bidrager navnlig til de elementer i Horisont 2020, der fokuserer på at fremme forskning og innovation i SMV'er med det formål at skabe vækst og bidrage til gennemførelsen af det europæiske forskningsrum.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

2. Baggrund

I 2008 besluttede 32 europæiske lande, der var medlemmer af EUREKA-netværket (oprettet i 1985 med det formål af støtte europæisk industrielt forsknings samarbejde) at etablere et tiltag overfor forskningsintensive små og mellemstore virksomheder (SMV'er) i form af det fælles støtteprogram Eurostars. Formålet med Eurostars er at støtte forskningsintensive SMV'er ved at medfinansiere deres markedsorienterede, tværnationale forskning efter bottom-up-princippet.

Forskningsintensive SMV'er er en meget dynamisk og vigtig forudsætning for den europæiske økonomi og yder et stort bidrag til vækst og arbejdspladser, som bliver endnu større, hvis de indgår i et tværnationalt forsknings- og udviklings samarbejde. En række markedssvigt hindrer SMV'er i at få let adgang til den nødvendige private finansiering af deres forskning og udvikling. Hertil kommer, at de eksisterende forsknings- og udviklingsprogrammer kun yderst sjældent er rettet mod tværnationalt samarbejde og ikke er tilstrækkeligt synkroniserede og interoperable.

En foreløbig evaluering af Eurostars blev gennemført i 2010 af en gruppe af uafhængige eksperter. Evalueringen bekræftede blandt andet, at Eurostars stemmer overens med målsætningerne for Europa 2020 og er et godt supplement til de muligheder, som SMV'er tilbydes i FP7 vedrørende internationalt samarbejde. Evalueringen anbefalede at videreføre Eurostars efter 2013.

Kommissionens forslag til Horisont 2020 omfatter en specifik aktivitet for forskningsintensive SMV'er i "Innovation i SMV'er", hvor der ydes støtte til næste fase i Eurostarsprogrammet. Dette program er det eneste i Horisont 2020, der er specifikt rettet mod forskningsintensive SMV'er, er åbent inden for alle forsknings- og udviklingsområder, og som har den yderligere virkning, at det fremmer integration mellem nationale forskningsprogrammer og derfor bidrager til gennemførelsen af det europæiske forskningsrum. Med en bottom-up-tilgang og en virksomhedsstyret dagsorden er Eurostars-2 godt placeret under delen "Industrielt lederskab" og bidrager i høj grad til at nå denne dels mål, idet der ydes støtte til projekter af direkte relevans for en række førende industrielle støtteteknologier og hjælp til innovative forskningsintensive SMV'er med at vokse og blive til førende virksomheder på verdensplan.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 185 og skal forhandles i den almindelige lovgivningsprocedure. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

3. Formål og indhold

De overordnede målsætninger for Eurostars-2 er:

- at fremme markedsorienterede tværnationale forskningsaktiviteter på ethvert fagligt område for forskningsintensive SMV'er, især virksomheder uden tidligere erfaring med tværnational forskning, som kan føre til, at nye eller forbedrede produkter, processer og tjenesteydelser kommer på markedet.
- at bidrage til gennemførelsen af det europæiske forskningsrum og øge tilgængeligheden og effektiviteten af offentlige midler til forskningsintensive SMV'er i Europa ved at tilpasse, harmonisere og synkronisere de nationale finansieringsmekanismer.

Forskningsintensive SMV'ers konkurrenceevne vil i medfør af programmet blive forbedret, hvilket vil bidrage aktivt til europæisk vækst og jobskabelse og opfyldelse af målsætningerne for Europa 2020.

Programmets hovedaktivitet er åbne indkaldelser to gange årligt af forslag om tildeling af finansiell støtte til indirekte aktioner. Der arrangeres ligeledes netværksaktiviteter og udveksling af god praksis mellem deltagerlandene for at fremme øget integration på videnskabeligt, ledelsesmæssigt og økonomisk plan. De øvrige aktiviteter omfatter ligeledes udveksling, programfremme og netværksaktiviteter med andre interessenter (investorer, leverandører af forskning og innovation, formidlere), navnlig med henblik på at sikre øget deltagelse af støttemodtagere i deltagerlandene og at inddrage SMV'er uden forudgående erfaringer med grænseoverskridende forskningsprojekter.

Programmet administreres af EUREKA-organisationen, der har 40 medlemslande og dermed når længere ud end sammenlignelige aktiviteter, der udspringer af EU-samarbejdet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig. Forslaget forventes behandlet i Udvalget for Industri, Forskning og Energi.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører, at subsidiariteten garanteres af, at forslaget bygger på artikel 185 i TEUF, hvori det udtrykkeligt bestemmes, at EU deltager i forskningsprogrammer, der iværksættes af flere medlemsstater, hvorved alle operationelle aspekter, hvor det er muligt, gennemføres på nationalt plan samtidig med, at det fælles program sikrer en sammenhængende tilgang på EU-plan. Forslagets mål kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne. De nationale forskningsprogrammer, hvorfra der ydes støtte til forskningsintensive SMV'er, mangler interoperabilitet og kompatibilitet, og kun få nationale programforløb er synkroniseret eller benytter en fælles international peer review.

Regeringen kan på det foreliggende grundlag støtte Kommissionens vurdering af, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Kommissionens forslag til afgørelse har ikke konsekvenser for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Kommissionen har foreslået at afsætte 287 mio. euro fra Horisont 2020 til forslaget i perioden 2014-2020. Danmark betaler ca. 2 % af EU's budget svarende til en statslig udgift ved programmet på ca. 43 mio. kr. over den syvårige periode.

Hertil kommer det bidrag, som de medlemsstater, der er medlemmer af Eurostars, måtte vælge at bidrage med. Der er ikke truffet beslutning om Danmarks finansielle bidrag.

8. Høring

Sagen har været sendt i skriftlig høring i EU-specialudvalget for forskning. Høringen gav anledning til følgende kommentarer:

Dansk Industri (DI)

DI mener, at de ni partnerskaber har vist deres værdi i form af fokusering af F&U-indsatsen, idet de kan lede til gode kommercielle resultater og bidrage til løsning af de store samfundsudfordringer. DI ser positivt på partnerskabsinitiativerne og mener helt overordnet, at Kommissionens forordningsudkast bør mødes med tilslutning fra dansk side. DI mener, at forordningerne meget rigtigt tager udgangspunkt i de nye fælles regler for deltagelse og sigter mod at skabe plads til de tilpasninger, som skal til for at få løst de særlige udfordringer vedrørende IP-regler mv., der er nødvendige inden for de enkelte områder.

Danske Regioner

Danske Regioner støtter generelt initiativerne og målsætningerne i Horizon 2020. Regionerne påpeger, at prioriteringen af, hvorvidt Danmark skal deltage i de forskellige partnerskaber, ikke bør overlades til de forskningsfinansierende organer. Prioriteringen bør indgå i strategien om de samfinansierede instrumenter, der nævnes i regeringens innovationsstrategi. Strategien skal netop udpege de instrumenter, der har særlig dansk interesse, og hvor der er størst mulighed for dansk deltagelse og hjemtag af EU-midler. Regionerne forventer at prioritere deltagelse og medfinansiering i de nye partnerskaber under Horizon 2020.

Danske Regioner støtter dansk deltagelse i programmet, der er målrettet forskningsintensive SMV'er. Danske Regioner bakker derudover op om den forenkling, der er foretaget i forhold til det eksisterende program.

Danske Universiteter

Danske Universiteter mener, at tilrettelæggelsen og implementeringen af partnerskaber under Horizon 2020 bør involvere universiteterne i højere grad end tidligere, hvor udarbejdelsen af samarbejdsaftalerne primært er foregået på industriens præmisser. Danske Universiteter understreger derfor vigtigheden af, at nye partnerskabsaftaler i høj grad etableres med udgangspunkt i kvalitet (excellence), da dette netop vil styrke universiteternes rolle i partnerskaberne. Derudover har Danske Universiteter et ønske om enklere og mere simple regler for samarbejde.

GTS

GTS finder det væsentligt, at den danske regering arbejder for at sikre, at partnerskaberne fastholdes i feltet tæt på markedet med stærkt industriengagement og ikke glider mod en mere generel forskningsindsats. GTS opfordrer til, at der på tværs af partnerskaberne arbejdes med at fastlægge de nødvendige rammer, regler og incitamenter for, hvordan der kan sikres så kort tid som muligt fra, at midlerne søges, til bevillingen foreligger. GTS mener desuden, at der bør udarbejdes procedurer og regler for, hvordan projekterne er stillet, hvis et enkelt lands finansieringsandel falder væk, ligesom der bør etableres skærpede krav til de nationale sagsbehandlingstider.

GTS er varm tilhænger af en videreførelse af Eurostars-programmet og finder generelt, at der bør sikres et klart dansk engagement i partnerskabet, der i videst muligt omfang kan matche den danske søgning til programmet. GTS undrer sig over, at Kommissionens andel af den samlede finansiering tilsyneladende er markant lavere end i de øvrige artikel 185 initiativer, og at der tilsvarende lægges op til et markant lavere administrationsbidrag end i de øvrige programmer, hvilket risikerer at svække den indsats, Eureka-sekretariatet kan yde for at sikre gode ansøgninger fra en bred kreds af aktører. GTS mener, at den danske regering bør arbejde for en øget finansiering af Eurostars-programmet fra Kommissionens side, ligesom GTS finder, at der bør arbejdes for en ensretning af de vilkår, der gives for administration af partnerskaberne. GTS anfører, at Eurostars-programmet i særlig grad har demonstreret en direkte effekt for de deltagende SMV'er, hvorfor GTS finder en svækkelse af denne indsats relativt til andre uforståelig.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

Københavns Universitet (KU)

KU ser et stort potentiale i partnerskaberne, men finder det essentielt, at der er fokus på kvalitet (excellence) og blik for hele innovationscyklussen (inkl. grundforskning). For at optimere mulighederne for at realisere målsætningerne finder KU det endvidere centralt, at tiltagene afspejler problemstillingernes kompleksitet. KU finder det på den baggrund nødvendigt at sikre/tilskynde tværdisciplinaritet og skabe plads til fleksibilitet i de forskellige partnerskaber. I relation til artikel 185-forslagene tilslutter KU sig, at reguleringen i videst muligt omfang overlades til medlemslandene, og at regelsættene følger tilsvarende nationale regelsæt for nationale bevillinger.

Syddansk Universitet (SDU)

SDU finder alle forslag vedrørende artikel 185 og artikel 187 initiativer relevante. SDU påpeger, at forslagene i vid udstrækning har det rigtige fokus, er omfattende og velskrevne.

SDU kalder Eurostars et velfungerende program, der fortjener fortsættelse i form af Eurostars-2. SDU anfører, at justeringen, harmoniseringen og synkronisering af de nationale finansieringsmekanismer er af enorm betydning for den tværnationale støtte til SMV'er. SDU mener dog, at oprettelsen af en juridisk og organisatorisk ramme for markedsorienteret forskning er endnu mere vigtigt.

Aalborg Universitet (AAU)

AAU hilser velkommen, at Danmark står som partner i de mange europæiske partnerskaber, især set i lyset af det øgede bidrag af EU-midler. For at sikre reel dansk medvirken opfordrer AAU til, at der fra dansk side ydes et væsentligt tilskud til de indsatser, som har særlig betydning for jobskabelse og erhvervsudvikling i Dan-

mark for derved at sikre størst mulig dansk deltagelse. AAU peger i særlig grad på flg. initiativer: Innovative Medicine, Biobased Industries, ECSEL, Eurostars og Ambient Assisted Living.

Aarhus Universitet (AU)

AU ønsker en styrkelse af universiteternes rolle og fremhæver, at samarbejdet primært er sket på industriens præmisser. AU finder, at det vigtige forskningsmæssige input fra universiteterne tilsiger, at universiteterne i højere grad får lov til at spille en aktiv rolle i tilrettelæggelsen og implementeringen af partnerskaberne. AU ønsker ydermere en simplificering af reglerne for partnerskaberne. AU finder, at reglerne for de tidligere partnerskaber var for komplicerede, hvilket har hindret en effektiv implementering af partnerskaberne. AU ønsker, at reglerne for partnerskaberne harmoniseres med reglerne for Horizon 2020 generelt, samt at partnerskaberne får et stærkere juridisk fundament, således at de i højere grad bliver operationelle.

AU kalder det eksisterende Eurostars-1 program for et succesfuldt SMV-program, men påpeger, at mangel på et overordnet regelsæt i forhold til Eureka landenes nationale støtteregler, herunder et manglende fælles regelsæt ift. maksimal støtte per projekt, og en meget stor forskel på de nationale budgetstørrelser allokere til Eurostars har forårsaget, at mange gode projekter ikke er blevet finansieret, selvom disse var rangeret meget højt. Med henblik på at øge Danmarks deltagelse i Eurostars-2 finder AU det vigtigt, at det tidligere støtteloft per projekt på €300.000 forhøjes.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Antallet af ansøgninger til Eurostars-programmet har været støt voksende under FP7 og har medført en generel opbakning fra deltagerlandene til programmet og dets fortsættelse i Horisont 2020. En række lande har allerede indikeret dels, at de ønsker at deltage i Eurostars-2, dels at de forventer at øge deres budget i forhold til de beløb, de afsatte under FP7.

10. Regeringens generelle holdning

Danmark er generel fortalere for koordinering af medlemslandenes forskningsmidler. Danmark støtter derfor også generelt artikel 185-initiativerne, hvor medlemslandenes forskningsmidler koordineres inden for strategiske områder. Dette gælder også for Eurostars.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Punkt 7 Forslag til forordninger vedr. artikel 187 initiativer (JTI'er)

= Præsentation ved Kommissionen

= Status

a) Forslag til forordning om fællesforetagendet for biobaserede industrier (BRIDGE)

KOM (2013) 496 endelig

1. Resumé

BRIDGE er et offentlig-privat partnerskab (OPP) mellem Kommissionen og de biobaserede industrier i EU. Forslaget er et led i implementeringen af Kommissionens bioøkonomistrategi fra 2012. Formålet med partnerskabet er overordnet at mindske afhængigheden af fossile ressourcer i Europa gennem udnyttelse af restprodukter fra land- og skovbrug, bioaffald og bionedbrydeligt affald til nye biobaserede produkter og brændstoffer.

Analysen viser, at de biobaserede industrier kan yde et vigtigt bidrag til at skabe bæredygtig vækst i Europa og sikre overgangen til en lavemissionsøkonomi. Dette kræver langsigtede investeringer og kritisk masse for at finde de rigtige teknologiske løsninger. Et centralt element i forslaget er, at der skal etableres og udvikles en række flagskibs-bioraffinaderier, der kan sammenlignes med fossilt baserede alternativer. Industrien har forpligtet sig til at bidrage med 20,9 mia. kr. og EU bidrager med 7,45 mia. kr. fra Horisont 2020-budgettet. Kommissionen har fremsat forslag til i alt ti offentlig-private partnerskaber, hvoraf BRIDGE er et af dem.

2. Baggrund

Et centralt element i Horisont 2020 er forslaget om at arbejde sammen med den private sektor og med medlemsstaterne for at opnå resultater, som ét land eller én virksomhed med al sandsynlighed ikke vil kunne opnå alene. Kommissionens meddelelse om partnerskaber præsenterer idéer i forhold til offentlig-private partnerskaber, og hvordan de skal bidrage til at øge samarbejdet med den private sektor. Kommissionen har fremsat forslag til i alt ti offentlig-private partnerskaber, hvoraf de biobaserede industrier (BRIDGE) er et af dem.

Forslaget til et offentlig-privat partnerskab mellem Kommissionen og de biobaserede industrier i Europa er et vigtigt bidrag til opnåelse af målene i Europa 2020-strategien og flagskibsinitiativerne "Innovation i Europa", "Et ressourceeffektivt Europa" og "En industripolitik for en globaliseret verden". Forslaget er også et vigtigt element i implementeringen af Kommissionens bioøkonomistrategi fra 2012 og opnåelsen af EU's mål vedrørende klimaændringer i 2020.

BRIDGE bygger på et forarbejde mellem de biobaserede industrier i Europa, hvor ikke mindst Novozymes har spillet en central rolle. Målsætning er at mindske afhængigheden af fossile ressourcer i Europa gennem udnyttelse af restprodukter fra land- og skovbrug, bioaffald og bionedbrydeligt affald til nye biobaserede produkter og brændstoffer.

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 187. Forslaget skal vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter høring af Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg.

3. Formål og indhold

I lyset af den stadigt større konkurrence på verdensplan er der behov for yderligere investeringer i forskning, demonstration og udbredelse af biobaserede industrier i Europa, hvis konkurrencepositionen for de europæiske industrier skal styrkes.

Formålet med BRIDGE er at:

- Udvikle bære- og konkurrencedygtige biobaserede industrier i Europa, baseret på avancerede bioraffinaderier
- Demonstrere teknologier, der giver mulighed for at skabe nye kemiske byggesten, nye materialer og nye forbrugerprodukter baseret på europæisk biomasse
- Udvikle forretningsmodeller, der integrerer økonomiske aktører i hele værdikæden og gennem etablering af nye samarbejder / klynger på tværs af sektorer og brancher
- Etablering af flagskibs-bioraffinaderier, der kan vise omkostnings- og resultatforbedringer på niveauer, der kan sammenlignes med fossilt baserede alternativer.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

Finansieringen af forslaget skal ske dels fra industrien og dels fra Horisont 2020-budgettet. Industrien har forpligtet sig til at bidrage med 20,9 mia. kr. og EU bidrager med 7,5 mia. kr. fra Horisont 2020-budgettet.

Partnerskabet får status som en juridisk person. Der skal udpeges en bestyrelse med fem repræsentanter for Kommissionen og fem repræsentanter for de private medlemmer. Bestyrelsen får det overordnede ansvar for strategiudvikling, gennemførelse af de konkrete initiativer og tilsyn. Herudover knyttes der til partnerskabet et videnskabeligt udvalg på max 10 højt kvalificerede eksperter samt en gruppe af repræsentanter for medlemsstaterne. Til den daglige ledelse skal der ansættes en direktør.

Målsætningerne skal primært opnås gennem tilskud til forsknings- og innovationsprojekter. Disse projekter vil i stor udstrækning følge reglerne for deltagelse, der er gældende for Horisont 2020 projekter. Der forventes dog enkelte undtagelser fra disse regler. Undtagelserne er ikke endeligt bestemt, men skal vedtages i en delegeret retsakt og forventes at omhandle hvilke typer partnere, der kan deltage i forsknings- og innovationsprojekter.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig. Forslaget forventes behandlet i Udvalget for Industri, Forskning og Energi.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører, at de politiske mål, der ligger bag forslaget, kun kan opfyldes med en EU-indsats af følgende årsager:

- Den udpegede store forsknings- og innovationsmæssige udfordring har tværnational karakter og er meget kompleks, og dette stiller krav om, at komplementær viden og finansielle ressourcer lægges sammen på tværs af sektorer og grænser. De enkelte medlemsstater, virksomheder eller interessenter kan ikke løse dette problem på egen hånd.

- Koordineringsindsatsen og de påkrævede ressourcer er af et sådant omfang, at de kun kan virkeliggøres på en troværdig måde på europæisk niveau.
- I lyset af tilsvarende og konkurrerende initiativer, der er i gang eller iværksættes i andre førende økonomier (USA, Brasilien, Kina, Canada), vil alene en stort anlagt foranstaltning, som gennemføres på europæisk niveau, være tilstrækkelig til at få industrier til at investere i Europa.

Regeringen kan på det foreliggende grundlag støtte Kommissionens vurdering af, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Kommissionens forslag til forordning har ikke konsekvenser for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Kommissionen har foreslået at afsætte 1 mia. euro til forslaget i perioden 2014-2020. Danmark betaler ca. 2 % af EU's budget svarende til en statslig udgift ved programmet på ca. 150 mio. kr. over den syvårige periode.

8. Høring

Forslaget er blevet sendt i skriftlig høring i EU-specialudvalget for forskning. Høringen gav anledning til følgende kommentarer:

Dansk Industri (DI)

DI mener, at de ni artikel 185-partnerskaber og artikel 187-partnerskaber har vist deres værdi i form af fokusering af F&U-indsatsen, idet de kan lede til gode kommercielle resultater og bidrage til løsning af de store samfundsudfordringer. DI ser positivt på partnerskabsinitiativerne og mener helt overordnet, at Kommissionens forordningsudkast bør mødes med tilslutning fra dansk side. DI mener, at forordningerne meget rigtigt tager udgangspunkt i de nye fælles regler for deltagelse og sigter mod at skabe plads til de tilpasninger, som skal til for at få løst de særlige udfordringer vedrørende IP-regler mv., der er nødvendige inden for de enkelte områder.

Danske Universiteter

Danske Universiteter mener, at tilrettelæggelsen og implementeringen af partnerskaber under Horizon 2020 bør involvere universiteterne i højere grad end tidligere, hvor udarbejdelsen af samarbejdsaftalerne primært er foregået på industriens præmisser. Danske Universiteter understreger derfor vigtigheden af, at nye partnerskabsaftaler i høj grad etableres med udgangspunkt i kvalitet (excellence), da dette netop vil styrke universiteternes rolle i partnerskaberne. Derudover har Danske Universiteter et ønske om enklere og mere simple regler for samarbejde.

GTS

GTS finder det væsentligt, at den danske regering arbejder for at sikre, at partnerskaberne fastholdes i feltet tæt på markedet med stærkt industriengagement og ikke glider mod en mere generel forskningsindsats. GTS opfordrer til, at der på tværs af partnerskaberne arbejdes med at fastlægge de nødvendige rammer, regler og incitamenter for, hvordan der kan sikres så kort tid som muligt fra, at midlerne søges,

til bevillingen foreligger. GTS mener desuden, at der bør udarbejdes procedurer og regler for, hvordan projekterne er stillet, hvis et enkelt lands finansieringsandel falder væk, ligesom der bør etableres skærpede krav til de nationale sagsbehandlingstider.

GTS tilslutter sig de bemærkninger, der er fremsendt fra Landbrug & Fødevarer i samarbejde med en række universiteter. GTS finder det særligt væsentligt, at der sikres et stærkt samspil mellem nationale satsninger indenfor sektoren og de kommende EU initiativer.

Københavns Universitet (KU)

KU ser et stort potentiale i partnerskaberne, men finder det essentielt, at der er fokus på kvalitet (excellence) og blik for hele innovationscyklussen (inkl. grundforskning). For at optimere mulighederne for at realisere målsætningerne finder KU det endvidere centralt, at tiltagene afspejler problemstillingernes kompleksitet. KU finder det på den baggrund nødvendigt at sikre/tilskynde tværdisciplinaritet og skabe plads til fleksibilitet i de forskellige partnerskaber. Generelt for artikel 187-forslagene foreslår KU, at der indføres et direkte formuleret krav om, at partnerskabsinitiativerne følger regler og retningslinjer for opslag, evaluering og administration af projekter gældende for hele Horizon 2020.

KU fremhæver at academia ikke er direkte repræsenteret i bestyrelsen for Bridge i Kommissionens forslag, og foreslår, at den bliver det.

Landbrug og Fødevarer, KU, AU, AAU og Biorefining Alliance:

Ovennævnte institutioner og organisation hilser forslaget særdeles velkomment, idet der er behov for en markant satsning på fællesskabsniveau for at realisere de store samfunds-, erhvervs- og jobskabesmessige potentialer, der er i forbindelse med den nødvendige omstilling til et mindre fossilafhængigt samfund. Institutionerne finder det helt afgørende, at der samtidig holdes fast i intentionerne i Horizon 2020 om en afbureaukratisering, og at ansøgningsprocedurer og regler for deltagelse strømlines. Høringsparterne finder organiseringen i et offentligt-privat partnerskab hensigtsmæssig men pointerer, at denne organisering ikke må føre til, at virksomheder og universiteter pålægges yderligere administrative krav og uhensigtsmæssige procedurer. Institutionerne ønsker, at kommunikationsdelen styrkes i oplægget, så forbrugeraccepten øges, og mulighederne når ud til en bredere kreds af mulige aktører, herunder det politiske system og den bredere offentlighed. Derudover ønsker høringsparterne et bredere udgangspunkt ift. brugen af forskellige typer biomasser. Der foreslås eksempelvis grønne, proteinrige biomasser, men det fremhæves samtidig, at det på længere sigt kunne være hensigtsmæssigt også at inddrage akvatisk biomasse.

Syddansk Universitet (SDU)

SDU finder alle forslag vedrørende artikel 185 og artikel 187 initiativer relevante. SDU påpeger, at forslagene i vid udstrækning har det rigtige fokus, er omfattende og velskrevne.

Aalborg Universitet (AAU)

AAU hilser velkommen, at Danmark står som partner i de mange europæiske partnerskaber, især set i lyset af det øgede bidrag af EU-midler. For at sikre reel dansk medvirken opfordrer AAU til, at der fra dansk side ydes et væsentligt tilskud til de

indsatser, som har særlig betydning for jobskabelse og erhvervsudvikling i Danmark for derved at sikre størst mulig dansk deltagelse. AAU peger i særlig grad på flg. initiativer: Innovative Medicine, Biobased Industries, ECSEL, Eurostars og Ambient Assisted Living.

Aarhus Universitet (AU)

AU ønsker en styrkelse af universiteternes rolle og fremhæver, at samarbejdet primært er sket på industriens præmisser. AU finder, at det vigtige forskningsmæssige input fra universiteterne tilsiger, at universiteterne i højere grad får lov til at spille en aktiv rolle i tilrettelæggelsen og implementeringen af partnerskaberne. AU ønsker ydermere en simplificering af reglerne for partnerskaberne. AU finder, at reglerne for de tidligere partnerskaber var for komplicerede, hvilket har hindret en effektiv implementering af partnerskaberne. AU ønsker, at reglerne for partnerskaberne harmoniseres med reglerne for Horizon 2020 generelt, samt at partnerskaberne får et stærkere juridisk fundament, således at de i højere grad bliver operationelle.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes generelt, at de andre medlemslande støtter forslaget til forordning. Det forventes, at en række medlemslande vil stille forslag om at øge medlemslandenes indflydelse i BRIDGE, evt. gennem direkte repræsentation i bestyrelsen.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen bakker generelt op om forslaget. Regeringen er fortalende for et tæt samarbejde mellem den offentlige og private sektor for at sikre, at investeringerne i forskning får betydning for væksten i erhvervslivet og dermed jobskabelsen i Europa. Derfor støtter regeringen generelt disse fælles teknologiinitiativer i Europa inklusive BRIDGE.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

b) Forslag til forordning om fællesforetagendet Clean Sky 2 KOM (2013) 505 endelig

1. Resumé

Clean Sky 2 er et offentlig-privat partnerskab mellem Kommissionen og sektoren for luftfart. Forslaget bygger videre på initiativet om Clean Sky 1, som blev oprettet under det syvende rammeprogram for forskning.

Formålet er overordnet at øge luftfartøjers brændstofeffektivitet og dermed mindske CO₂-emissionerne og mindske luftfartøjers NO_x- og støjemissioner. Herigenem skal Clean Sky bidrage til at fremtids sikre den internationale konkurrenceevne i den europæiske luftfartssektor. Et centralt element i Horisont 2020 er forslaget om at arbejde sammen med den private sektor og med medlemsstaterne for at opnå resultater, som ét land eller én virksomhed med al sandsynlighed ikke vil kunne opnå alene. Kommissionens meddelelse om offentlig-private partnerskaber præsenterer de konkrete planer i forhold til offentlig-private partnerskaber, og hvordan de skal bidrage til at øge samarbejdet med den private sektor. Kommissionen har fremsat forslag til i alt ti offentlig-private partnerskaber, hvoraf Clean Sky 2 er et af dem.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

2. Baggrund

Et centralt element i Horisont 2020 er forslaget om at arbejde sammen med den private sektor og med medlemsstaterne for at opnå resultater, som ét land eller én virksomhed med al sandsynlighed ikke vil kunne opnå alene. Kommissionens meddelelse om offentlig-private partnerskaber præsenterer de konkrete planer i forhold til offentlig-private partnerskaber, og hvordan de skal bidrage til at øge samarbejdet med den private sektor. Kommissionen har fremsat forslag til i alt ti offentlig-private partnerskaber, hvoraf Clean Sky 2 er et af dem.

Forslaget til Clean Sky 2 bygger på fællesforetagendet for initiativet om Clean Sky 1, som blev oprettet under det syvende rammeprogram for forskning ved Rådets forordning. Fællesforetagendet for Clean Sky 2 er et offentlig-privat partnerskab mellem Kommissionen og sektoren for luftfart. Målsætningen er at nedbringe miljøpåvirkningen fra europæiske luftfartsteknologier og sikre den europæiske luftfartsindustri internationale konkurrenceevne i fremtiden.

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 187. Forslaget skal vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter høring af Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg.

3. Formål og indhold

Formålet er overordnet at nedbringe miljøpåvirkningen fra europæiske luftfartsteknologier og sikre den europæiske luftfartsindustri internationale konkurrenceevne i fremtiden.

Der opsættes følgende konkrete mål:

- at bidrage til færdiggørelsen af de forskningsaktiviteter der er iværksat i henhold til den oprindelige forordning for Clean Sky og til gennemførelsen af Horisont 2020-rammeprogrammet og navnlig udfordringen 'Intelligent, grøn og integreret transport'.

- at bidrage til opnåelse af målsætningerne for det fælles teknologiinitiativ vedrørende Clean Sky 2, navnlig at integrere, demonstrere og validere teknologier, der kan;
 - a) øge luftfartøjers brændstoffektivitet og dermed mindske CO₂-emissionerne med 20 til 30 % i forhold til emissioner fra luftfartøjer med den seneste teknologi, der sættes i drift fra og med 2014
 - b) mindske luftfartøjers NO_x- og støjemissioner med 20 til 30 % i forhold til emissionerne fra luftfartøjer med den seneste teknologi, der sættes i drift fra og med 2014.

Målsætninger skal primært opnås gennem tilskud til forsknings- og innovationsprojekter. Disse projekter vil i stor udstrækning følge reglerne for deltagelse, der er gældende for Horisont 2020 projekter. Der forventes dog enkelte undtagelser fra disse regler. Undtagelserne er ikke endeligt bestemt, men skal vedtages i en delegeret retsakt og forventes at omhandle minimumsantallet af deltagere i forsknings- og innovationsprojekter.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

Clean Sky 2 har en bestyrelse som sit styrende organ. EU-Kommissionen og de industrielle partnere sidder i denne bestyrelse. Medlemslandene er repræsenteret i en medlemsstatsgruppe, der har en rådgivende funktion.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig. Forslaget forventes behandlet i Udvalget for Industri, Forskning og Energi.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører, at der er store forskelle blandt de nationale programmer. Da de er fragmenterede og på visse punkter overlapper hinanden, er der behov for mere effektive foranstaltninger på EU-plan. Samlingen og samordningen af forsknings- og udviklingsindsatsen på EU-plan har en bedre chance for at lykkes i lyset af den tværnationale karakter af den infrastruktur og de teknologier, der skal udvikles og behovet for at opnå en tilstrækkelig mængde ressourcer. Inddragelsen af EU vil bidrage til at rationalisere forskningsprogrammerne og sikre interoperabilitet mellem de udviklede systemer, ikke kun gennem fælles prænormativ forskning til støtte for udarbejdelsen af standarder, men ligeledes gennem den de facto-standardisering, der vil opstå af det tætte forskningssamarbejde og de tværnationale demonstrationsprojekter. Denne standardisering vil åbne for et bredere marked og fremme konkurrencen. Forslagets anvendelsesområde bør tilskynde medlemsstaterne til at indlede supplerende initiativer på nationalt niveau med henblik på at styrke det europæiske forskningsrum. Formålet med fællesfortaget er da også at fremme disse nationale og regionale programmer med henblik på at drage størst mulig nytte af den kombinerede indsats.

Regeringen kan på det foreliggende grundlag støtte Kommissionens vurdering af, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Kommissionens forslag til forordning har ikke konsekvenser for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Kommissionen har foreslået at afsætte 1,8 mia. euro til forslaget i perioden 2014-2020. Danmark betaler ca. 2 % af EU's budget svarende til en statslig udgift ved programmet på ca. 268 mio. kr. over den syvårige periode.

8. Høring

Forslaget er blevet sendt i skriftlig høring i EU-specialudvalget for forskning, hvilket gav anledning til følgende høringssvar:

Dansk Industri (DI)

DI mener, at de ni artikel 185-partnerskaber og artikel 187-partnerskaber har vist deres værdi i form af fokusering af F&U-indsatsen, idet de kan lede til gode kommercielle resultater og bidrage til løsning af de store samfundsudfordringer. DI ser positivt på partnerskabsinitiativerne og mener helt overordnet, at Kommissionens forordningsudkast bør mødes med tilslutning fra dansk side. DI mener, at forordningerne meget rigtigt tager udgangspunkt i de nye fælles regler for deltagelse og sigter mod at skabe plads til de tilpasninger, som skal til for at få løst de særlige udfordringer vedrørende IP-regler mv., der er nødvendige inden for de enkelte områder.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

Danske Universiteter

Danske Universiteter mener, at tilrettelæggelsen og implementeringen af partnerskaber under Horizon 2020 bør involvere universiteterne i højere grad end tidligere, hvor udarbejdelsen af samarbejdsaftalerne primært er foregået på industriens præmisser. Danske Universiteter understreger derfor vigtigheden af, at nye partnerskabsaftaler i høj grad etableres med udgangspunkt i kvalitet (excellence), da dette netop vil styrke universiteternes rolle i partnerskaberne. Derudover har Danske Universiteter et ønske om enklere og mere simple regler for samarbejde.

GTS

GTS finder det væsentligt, at den danske regering arbejder for at sikre, at partnerskaberne fastholdes i feltet tæt på markedet med stærkt industriengagement og ikke glider mod en mere generel forskningsindsats. GTS opfordrer til, at der på tværs af partnerskaberne arbejdes med at fastlægge de nødvendige rammer, regler og incitamenter for, hvordan der kan sikres så kort tid som muligt fra, at midlerne søges, til bevillingen foreligger. GTS mener desuden, at der bør udarbejdes procedurer og regler for, hvordan projekterne er stillet, hvis et enkelt lands finansieringsandel falder væk, ligesom der bør etableres skærpede krav til de nationale sagsbehandlingstider.

Københavns Universitet (KU)

KU ser et stort potentiale i partnerskaberne, men finder det essentielt, at der er fokus på kvalitet (excellence) og blik for hele innovationscyklussen (inkl. grundforskning). For at optimere mulighederne for at realisere målsætningerne finder KU det endvidere centralt, at tiltagene afspejler problemstillingernes kompleksitet. KU finder det på den baggrund nødvendigt at sikre/tilskynde tværdisciplinaritet og skabe plads til fleksibilitet i de forskellige partnerskaber. Generelt for artikel 187-forslagene foreslår KU, at der indføres et direkte formuleret krav om, at partnerskabsinitiativerne følger regler og retningslinjer for opslag, evaluering og administration af projekter gældende for hele Horizon 2020.

Syddansk Universitet (SDU)

SDU finder alle forslag vedrørende artikel 185 og artikel 187 initiativer relevante. SDU påpeger, at forslagene i vid udstrækning har det rigtige fokus, er omfattende og velskrevne.

Aalborg Universitet (AAU)

AAU hilser velkommen, at Danmark står som partner i de mange europæiske partnerskaber, især set i lyset af det øgede bidrag af EU-midler. For at sikre reel dansk medvirken opfordrer AAU til, at der fra dansk side ydes et væsentligt tilskud til de indsatser, som har særlig betydning for jobskabelse og erhvervsudvikling i Danmark for derved at sikre størst mulig dansk deltagelse.

Aarhus Universitet (AU)

AU ønsker en styrkelse af universiteternes rolle og fremhæver, at samarbejdet primært er sket på industriens præmisser. AU finder, at det vigtige forskningsmæssige input fra universiteterne tilsiger, at universiteterne i højere grad får lov til at spille en aktiv rolle i tilrettelæggelsen og implementeringen af partnerskaberne. AU ønsker ydermere en simplificering af reglerne for partnerskaberne. AU finder, at reglerne for de tidligere partnerskaber var for komplicerede, hvilket har hindret en effektiv implementering af partnerskaberne. AU ønsker, at reglerne for partnerskaberne harmoniseres med reglerne for Horizon 2020 generelt, samt at partnerskaberne får et stærkere juridisk fundament, således at de i højere grad bliver operationelle.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes generelt, at de andre medlemslande støtter forslaget til forordning. Det forventes, at en række medlemslande vil stille forslag om at øge medlemslandenes indflydelse i Clean Sky evt. gennem direkte repræsentation i bestyrelsen.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen bakker generelt op om forslaget. Regeringen er fortalende for et tæt samarbejde mellem den offentlige og private sektor for at sikre, at investeringerne i forskning får betydning for væksten i erhvervslivet og dermed jobskabelsen i Europa. Derfor støtter regeringen generelt disse fælles teknologiinitiativer i Europa inklusive Clean Sky.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

**c) Forslag til forordning for programmet for
Elektronikkomponenter og -systemer (ECSEL)**
KOM (2013) 501 endelig

1. Resumé

Artemis- og ENIAC-programmerne blev etableret i 2008 som Joint Technology Initiatives (JTI). Danmark har deltaget i Artemisprogrammet (indlejrede computersystemer) men ikke i ENIAC (nanoteknologi). Kommissionen har foreslået de to programmer slået sammen til et nyt program (ECSEL), der fortsætter i Horisont 2020. Forslaget lægger også op til, at det nye program kan overtage flere af de administrative opgaver, der i FP7 er blevet varetaget af de nationale finansierende organer. Det nye program, der gennemføres i et samarbejde mellem medlemslandene, Kommissionen og industrien inden for de nævnte områder vil støtte forsknings- og innovationsprojekter med det formål at fremme europæisk industri og dermed vækst og arbejdspladser. ECSEL-programmet vil støtte op om den indsats inden for centrale støtteteknologier, som indgår i Horisont 2020.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

2. Baggrund

Et af målene i Horisont 2020 er at styrke og støtte den europæiske industris forskning og innovation på tværs af en række industrisektorer.

Det specifikke mål "Lederskab inden for støtte- og industriteknologi" i Horisont 2020 er målrettet mod netop styrkelsen af industriens konkurrenceevne inden for nøgleteknologier. For eksempel udpeges IKT, mikro- og nanoelektronik samt intelligente indlejrede komponenter og systemer som prioriterede områder. For bedre at tilpasse EU's støtte til forskning og innovation til industriens mål og tiltrække højere investeringer fra industrien til forskning og innovation giver Horisont 2020 mulighed for etablering af offentlig-private partnerskaber på centrale områder, hvor forskning og innovation kan bidrage til Europas overordnede mål for konkurrenceevne og medvirke til at løse samfundsproblemstillinger.

Dette nye forslag til et offentlig-privat partnerskab vedrører et fællesforetagende inden for elektronikkomponenter og -systemer. Fællesforetagendet ECSEL ("Elektronikkomponenter og -systemer for europæisk lederskab") erstatter de tidligere fællesforetagender ENIAC og Artemis inden for nanoelektronik og indlejrede systemer, som blev lanceret under det syvende rammeprogram. Det fremsættes inden for rammerne af den flerårige finansielle ramme, Kommissionens forslag til Horisont 2020, Kommissionens meddelelse "Partnerskaber om forskning og innovation", flagskibsinitiativet "Innovation i EU", Kommissionens meddelelse om centrale støtteteknologier "En europæisk strategi for centrale støtteteknologier - En bro til vækst og job" og Kommissionens meddelelse "En europæisk strategi for mikro- og nanoelektronikkomponenter og -systemer". Forslaget er også i overensstemmelse med Kommissionens meddelelse "offentlig-private partnerskaber i Horisont 2020: et effektivt middel til at indfri innovation og vækst i Europa".

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 187. Forslaget skal vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter høring af Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg.

3. Formål og indhold

Det nye ECSEL-program har følgende formål og mål:

- at bidrage til udviklingen af en stærk og internationalt konkurrencedygtig industri for elektronikkomponenter og -systemer i Den Europæiske Union
- at sikre at elektronikkomponenter og -systemer er tilgængelige på vigtige markeder og løse samfundsproblemstillinger for at sikre Europas førerposition i den teknologiske udvikling, bygge bro over kløften mellem forskning og udnyttelse, styrke innovationskapaciteten og skabe økonomisk vækst og arbejdspladser i Den Europæiske Union. Programmet skal give alle aktører adgang til verdensførende infrastruktur til design og fremstilling af elektroniske komponenter og indlejrede/cyber-fysiske og intelligente systemer
- at koordinere strategier med medlemsstaterne med henblik på at mobilisere private investeringer og bidrage til sunde offentlige finanser ved at undgå unødigt overlappning og fragmentering af indsatsen samt lette deltagelsen foraktører involveret i forskning og innovation
- at fastholde og udvide kapaciteten til at producere halvledere og intelligente systemer i Europa, herunder lederskab inden for produktionsudstyr og materialebehandling og sikre en førerposition inden for design og systemudvikling, herunder for indlejrede teknologier
- at give alle aktører adgang til verdensførende infrastruktur til design og fremstilling af elektroniske komponenter og indlejrede/cyber-fysiske og intelligente systemer
- at sikre inddragelse af innovative små og mellemstore virksomheder (SMV), styrke eksisterende klynger og stimulere etableringen af nye klynger på lovende nye områder.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

Fællesforetagendet ECSEL støtter indirekte aktioner via åbne indkaldelser af konkurrerende forslag og tildeling af offentlige midler inden for de disponible budgetrammer.

Det foreslås, at det nye fællesforetagende kan handle på medlemsstaternes vegne og indgå støtteaftaler/foretage betalinger i stedet for de nationale forvaltninger på samme måde som for Unionens bidrag. Derved kan fællesforetagendet fungere som en one-stop-shop og sikre, at støtten synkroniseres for alle støttemodtagere. Det foreslås også, at den offentlige finansiering (fra EU og nationale kilder) harmoniseres for alle støttemodtagere.

Beføjelsen til at træffe beslutninger om anvendelsen af nationale finansielle bidrag bevares på nationalt plan.

Målsætninger skal primært opnås gennem tilskud til forsknings- og innovationsprojekter. Disse projekter vil i stor udstrækning følge reglerne for deltagelse, der er gældende for Horisont 2020 projekter. Der forventes dog enkelte undtagelser fra disse regler. Undtagelserne er ikke endeligt bestemt, men skal vedtages i en delegeret retsakt og forventes at omhandle finansieringsraterne i forsknings- og innovationsprojekter.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig. Forslaget forventes behandlet i Udvalget for Industri, Forskning og Energi.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører, at en indsats på EU-plan vil bedre kunne nå de ønskede mål. Et europæisk offentlig-privat partnerskab vil kunne mobilisere de finansielle og tekniske midler, der er afgørende for at mestre kompleksiteten som følge af den stadigt tiltagende innovationshastighed på området. Det vil kunne fokusere på de europæiske, nationale og industrielle prioriteter. Det vil kombinere tværnationale og europæiske programmets styrker.

Regeringen kan på det foreliggende grundlag støtte Kommissionens vurdering af, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Kommissionens forslag til forordning har ikke konsekvenser for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Kommissionen har foreslået at afsætte 1.215 mio. euro fra Horisont 2020 til forslaget i perioden 2014-2020. Danmark betaler ca. 2 % af EU's budget svarende til en statslig udgift ved programmet på ca. 181 mio. kr. over den syvårige periode.

Hertil kommer det bidrag, som de medlemsstater, der er medlemmer af ECSEL, måtte vælge at bidrage med. Der er ikke truffet beslutning om Danmarks finansielle bidrag.

8. Høring

Sagen har været sendt i skriftlig høring i EU-specialudvalget for forskning. Høringen gav anledning til følgende kommentarer:

Dansk Industri (DI)

DI mener, at de ni partnerskaber har vist deres værdi i form af fokusering af F&U-indsatsen, idet de kan lede til gode kommercielle resultater og bidrage til løsning af de store samfundsudfordringer. DI ser positivt på partnerskabsinitiativerne og mener helt overordnet, at Kommissionens forordningsudkast bør mødes med tilslutning fra dansk side. DI mener, at forordningerne meget rigtigt tager udgangspunkt i de nye fælles regler for deltagelse og sigter mod at skabe plads til de tilpasninger, som skal til for at få løst de særlige udfordringer vedrørende IP-regler mv., der er nødvendige inden for de enkelte områder.

Danske Universiteter

Danske Universiteter mener, at tilrettelæggelsen og implementeringen af partnerskaber under Horizon 2020 bør involvere universiteterne i højere grad end tidligere, hvor udarbejdelsen af samarbejdsaftalerne primært er foregået på industriens præmisser. Danske Universiteter understreger derfor vigtigheden af, at nye partnerskabsaftaler i høj grad etableres med udgangspunkt i kvalitet (excellence), da dette netop vil styrke universiteternes rolle i partnerskaberne. Derudover har Danske Universiteter et ønske om enklere og mere simple regler for samarbejde.

GTS

GTS finder det væsentligt, at den danske regering arbejder for at sikre, at partnerskaberne fastholdes i feltet tæt på markedet med stærkt industriengagement og ikke glider mod en mere generel forskningsindsats. GTS opfordrer til, at der på tværs af partnerskaberne arbejdes med at fastlægge de nødvendige rammer, regler og incitamenter for, hvordan der kan sikres så kort tid som muligt fra, at midlerne søges, til bevillingen foreligger. GTS mener desuden, at der bør udarbejdes procedurer og regler for, hvordan projekterne er stillet, hvis et enkelt lands finansieringsandel falder væk, ligesom der bør etableres skærpede krav til de nationale sagsbehandlingstider.

Københavns Universitet (KU)

KU ser et stort potentiale i partnerskaberne, men finder det essentielt, at der er fokus på kvalitet (excellence) og blik for hele innovationscyklussen (inkl. grundforskning). For at optimere mulighederne for at realisere målsætningerne finder KU det endvidere centralt, at tiltagene afspejler problemstillingernes kompleksitet. KU finder det på den baggrund nødvendigt at sikre/tilskynde tværdisciplinaritet og skabe plads til fleksibilitet i de forskellige partnerskaber. Generelt for artikel 187-forslagene foreslår KU, at der indføres et direkte formuleret krav om, at partnerskabsinitiativerne følger regler og retningslinjer for opslag, evaluering og administration af projekter gældende for hele Horizon 2020.

KU fremhæver, at academia ikke er direkte repræsenteret i bestyrelsen, hvilket KU foreslår.

Syddansk Universitet (SDU)

SDU finder alle forslag vedrørende artikel 185 og artikel 187 initiativer relevante. SDU påpeger, at forslagene i vid udstrækning har det rigtige fokus, er omfattende og velskrevne.

SDU støtter ikke sammenlægningen af nanoelektronik og indlejrede systemer, idet den understregede særlige sammenhæng kan anses for mindre væsentlig end andre vigtige links til nanoelektronik.

Aalborg Universitet (AAU)

AAU hilser velkommen, at Danmark står som partner i de mange europæiske partnerskaber, især set i lyset af det øgede bidrag af EU-midler. For at sikre reel dansk medvirken opfordrer AAU til, at der fra dansk side ydes et væsentligt tilskud til de indsatser, som har særlig betydning for jobskabelse og erhvervsudvikling i Danmark for derved at sikre størst mulig dansk deltagelse. AAU peger i særlig grad på flg. initiativer: Innovative Medicine, Biobased Industries, ECSEL, Eurostars og Ambient Assisted Living.

Aarhus Universitet (AU)

AU ønsker en styrkelse af universiteternes rolle og fremhæver, at samarbejdet primært er sket på industriens præmisser. AU finder, at det vigtige forskningsmæssige input fra universiteterne tilsiger, at universiteterne i højere grad får lov til at spille en aktiv rolle i tilrettelæggelsen og implementeringen af partnerskaberne. AU ønsker ydermere en simplificering af reglerne for partnerskaberne. AU finder, at reglerne for de tidligere partnerskaber var for komplicerede, hvilket har hindret en effektiv implementering af partnerskaberne. AU ønsker, at reglerne for partnerskaberne harmoniseres med reglerne for Horizon 2020 generelt, samt at partnerska-

berne får et stærkere juridisk fundament, således at de i højere grad bliver operationelle.

AU finder den foreslåede fejlgrænse på 1 % uhensigtsmæssigt lav for forskningsaktiviteter og påpeger, at risikoniveauet bør harmoniseres med Horisont 2020-reglerne.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Deltagerlandene i Artemis og ENIAC har hver især drøftet en sammenlægning til ECSEL-programmet og været positive overfor et fremtidigt fælles program. Det er forventningen, at der vil være opbakning til deltagelse i ECSEL, fordi det vil dække et bredere fagligt felt, der har betydning for en lang række store erhvervsinteresser.

10. Regeringens generelle holdning

Danmark er generel fortaler for koordinering af medlemslandenes forskningsmidler. Danmark støtter derfor også generelt initiativer, hvor medlemslandenes forskningsmidler koordineres inden for strategiske områder herunder ECSEL. Danmark støtter også den foreslåede effektivisering af administrationen i ECSEL.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forordningen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

**d) Forslag til forordning for programmet for
fællesforetagendet for brændselsceller og brint 2 (FCH2)**
KOM (2013) 506 endelig

1. Resumé

Forslaget til ny forordning for fællesforetagendet for brændselsceller og brint 2 lægger op til en forlængelse af fællesforetagendet på området for brændselsceller og brint, som blev lanceret under det syvende rammeprogram. Den overordnede målsætning for den foreslåede videreførelse af fællesforetagendet for brændselsceller og brint i Horisont 2020 er at bidrage til gennemførelse af et optimalt forsknings- og innovationsprogram på EU-plan og at udvikle en stærk, bæredygtig og globalt konkurrencedygtig sektor for brændselsceller og brint i Unionen. Fællesforetagendet skal endvidere bidrage til at opnå EU's overordnede målsætning om intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst. Kommissionen har fremsat forslag til i alt ti offentlig-private partnerskaber, hvoraf fællesforetagendet for brændselsceller og brint 2 er et af dem.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

2. Baggrund

Et af hovedmålene for Horisont 2020, rammeprogrammet for forskning og innovation for perioden 2014-2020, er at styrke europæisk industri. Navnlig åbner det mulighed for oprettelse af offentlig-private partnerskaber, som vil bidrage til at tackle nogle af de største udfordringer, som Europa står over for. I dette forslag lægges der op til en forlængelse af fællesforetagendet på området for brændselsceller og brint, som blev lanceret under det syvende rammeprogram.

Begrundelserne for fællesforetagendet for brændselsceller og brint er behovet for at:

- Sikre energiforsyningsikkerheden og øge/fastholde konkurrenceevnen
- Understøtte EU-politikker om bæredygtig energi og transport, klimaændringer, miljø og industriel konkurrenceevne
- Tackle hindringer for effektiv forskning og innovation på området
- Opnå en nødvendig samordnet, langsigtet, tværnational og tværsektoriel indsats
- Hjælpe industrien med at fastlægge en langsigtet forsknings- og innovationsdagsorden, skabe den fornødne kritiske masse, udnytte private investeringer, tilvejebringe stabil finansiering, lette videndeling, mindske risici, sænke omkostningerne og reducere markedsføringstiden.

Den overordnede målsætning for fællesforetagendet for brændselsceller og brint er at udvikle en stærk, bæredygtig og globalt konkurrencedygtig sektor for brændselsceller og brint i Unionen.

Det foreslåede fællesforetagende bygger på resultaterne af det foregående foretagende under FP7. I den første foreløbige evaluering afsluttet i 2011 konkluderes det, at fremgangsmåden med et fællesforetagende generelt øger offentlig-private aktiviteter inden for udvikling og demonstration af teknologi og sikrer stabilitet i F&U-miljøet. Hvis sektoren for brændselsceller og brint skal fuldt implementeres, kræver det en væsentlig forøgelse af de offentlige og private investeringer. En am-

bitiøs offentlig politik vil kunne frembringe det positive miljø, der kræves for at udnytte de nødvendige private investeringer.

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 187. Forslaget skal vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter høring af Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg.

3. Formål og indhold

Den overordnede målsætning for den foreslåede videreførelse af fællesforetagendet for brændselsceller og brint i Horisont 2020 er at bidrage til gennemførelse af et optimalt forsknings- og innovationsprogram på EU-plan og at udvikle en stærk, bæredygtig og globalt konkurrencedygtig sektor for brændselsceller og brint i Unionen, navnlig:

- At sænke produktionsomkostningerne for brændselscellesystemer til brug på transportområdet og samtidig øge deres levetid til et niveau, der svarer til konventionelle teknologiers
- At øge el-effektiviteten og holdbarheden af de forskellige brændselsceller der bruges til el-produktion og samtidig mindske omkostningerne til et niveau, der svarer til konventionelle teknologiers
- At øge energieffektiviteten ved fremstilling af brint gennem vandeletrolyse og samtidig mindske kapitalomkostningerne, så kombinationen med brint og brændselscellesystemer bliver konkurrencedygtig i forhold til de alternativer, der findes på markedet
- I stor målestok at påvise mulighederne for at bruge brint som et konkurrencedygtigt energilagringsmedie til elektricitet fra vedvarende energikilder.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

Fællesforetagendet skal endvidere bidrage til at opnå EU's overordnede målsætning om intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst ved at:

- Øge andelen af brændselscelle- og brintteknologier, der anvendes i bæredygtige, kulstoffattige energi- og transportsystemer
- Sikre en konkurrencedygtig europæisk brændselscelle- og brintindustri, som er førende i verden
- Sikre inklusiv vækst for den europæiske brændselscelle- og brintindustri, som sikrer nuværende job og skaber flere.

Det fælles teknologiinitiativ for brændselsceller og brint har en bestyrelse, som sit styrende organ. EU-Kommissionen, de industrielle partnere og en forskningsgruppe sidder i denne bestyrelse. Medlemslandene er repræsenteret i en medlemsstatsgruppe, der har en rådgivende funktion.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig. Forslaget forventes behandlet i Udvalget for Industri, Forskning og Energi.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører, at målene med forslaget ikke kan opfyldes på tilfredsstillende vis af medlemsstaterne, da denne udfordring ikke kan løftes af medlemsstaterne alene. De store forskelle blandt de nationale programmer, deres fragmentering og deres undertiden overlappende natur nødvendiggør en mere effektive ind-

sats på EU-plan. Samlingen og samordningen af forsknings- og udviklingsindsatsen på EU-plan har en bedre chance for at lykkes i lyset af den tværnationale karakter af den infrastruktur og de teknologier, der skal udvikles, og behovet for at opnå en tilstrækkelig mængde ressourcer. Den Europæiske Unions indsats vil bidrage til at rationalisere forskningsprogrammerne og sikre interoperabilitet mellem de udviklede systemer, ikke kun gennem fælles prænormativ forskning til støtte for udarbejdelsen af standarder, men ligeledes gennem den de facto-standardisering, der vil opstå af det tætte forskningssamarbejde og de tværnationale demonstrationsprojekter. Denne standardisering vil åbne for et bredere marked og fremme konkurrencen. Forslagets anvendelsesområde bør tilskynde medlemsstaterne til at indlede supplerende initiativer på nationalt niveau med henblik på at styrke det europæiske forskningsrum – formålet med fællesforetagendet er da også at fremme disse nationale og regionale programmer med henblik på at drage størst mulig nytte af den kombinerede indsats.

Regeringen kan på det foreliggende grundlag støtte Kommissionens vurdering af, at nærhedsprincippet er overholdt.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

6. Gældende dansk ret

Kommissionens forslag til forordning har ikke konsekvenser for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Kommissionen foreslår, at der afsættes 700 mio. euro til forslaget i perioden 2014-2020. Danmark betaler ca. 2 % af EU's budget, svarende til en statslig udgift ved programmet på ca. 104 mio. kr. over den syvårige periode.

8. Høring

Forslaget er blevet sendt i skriftlig høring i EU-specialudvalget for forskning. Høringen gav anledning til følgende kommentarer:

Dansk Industri (DI)

DI mener, at de ni artikel 185-partnerskaber og artikel 187-partnerskaber har vist deres værdi i form af fokusering af F&U-indsatsen, idet de kan lede til gode kommercielle resultater og bidrage til løsning af de store samfundsudfordringer. DI ser positivt på partnerskabsinitiativerne og mener helt overordnet, at Kommissionens forordningsudkast bør mødes med tilslutning fra dansk side. DI mener, at forordningerne meget rigtigt tager udgangspunkt i de nye fælles regler for deltagelse og sigter mod at skabe plads til de tilpasninger, som skal til for at få løst de særlige udfordringer vedrørende IP-regler mv., der er nødvendige inden for de enkelte områder.

Danske Universiteter

Danske Universiteter mener, at tilrettelæggelsen og implementeringen af partnerskaber under Horizon 2020 bør involvere universiteterne i højere grad end tidligere, hvor udarbejdelsen af samarbejdsaftalerne primært er foregået på industriens præmisser. Danske Universiteter understreger derfor vigtigheden af, at nye partnerskabsaftaler i høj grad etableres med udgangspunkt i kvalitet (excellence), da dette netop vil styrke universiteternes rolle i partnerskaberne. Derudover har Danske Universiteter et ønske om enklere og mere simple regler for samarbejde.

GTS

GTS finder det væsentligt, at den danske regering arbejder for at sikre, at partnerskaberne fastholdes i feltet tæt på markedet med stærkt industriengagement og ikke glider mod en mere generel forskningsindsats. GTS opfordrer til, at der på tværs af partnerskaberne arbejdes med at fastlægge de nødvendige rammer, regler og incitamenter for, hvordan der kan sikres så kort tid som muligt fra, at midlerne søges, til bevillingen foreligger. GTS mener desuden, at der bør udarbejdes procedurer og regler for, hvordan projekterne er stillet, hvis et enkelt lands finansieringsandel falder væk, ligesom der bør etableres skærpede krav til de nationale sagsbehandlingstider.

Københavns Universitet (KU)

KU ser et stort potentiale i partnerskaberne, men finder det essentielt, at der er fokus på kvalitet (excellence) og blik for hele innovationscyklussen (inkl. grundforskning). For at optimere mulighederne for at realisere målsætningerne finder KU det endvidere centralt, at tiltagene afspejler problemstillingernes kompleksitet. KU finder det på den baggrund nødvendigt at sikre/tilskynde tværdisciplinaritet og skabe plads til fleksibilitet i de forskellige partnerskaber. Generelt for artikel 187-forslagene foreslår KU, at der indføres et direkte formuleret krav om, at partnerskabsinitiativerne følger regler og retningslinjer for opslag, evaluering og administration af projekter gældende for hele Horizon 2020.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

Syddansk Universitet (SDU)

SDU finder alle forslag vedrørende artikel 185 og artikel 187 initiativer relevante. SDU påpeger, at forslagene i vid udstrækning har det rigtige fokus, er omfattende og velskrevne.

Aalborg Universitet (AAU)

AAU hilser velkommen, at Danmark står som partner i de mange europæiske partnerskaber, især set i lyset af det øgede bidrag af EU-midler. For at sikre reel dansk medvirken opfordrer AAU til, at der fra dansk side ydes et væsentligt tilskud til de indsatser, som har særlig betydning for jobskabelse og erhvervsudvikling i Danmark for derved at sikre størst mulig dansk deltagelse.

Man sigter mod at udvikle kommercielt levedygtige, rene løsninger, der anvender brint som energibærer og brændselsceller som energiomdannere. AAU sætter spørgsmålstegn ved at fokusere på brint som energibærer, da hidtidige resultater med brint ikke har været tilfredsstillende.

AAU mener, at biomasse og brint er blevet fejlagtigt adskilt. AAU mener at der bør ses på kendt teknologi til at lave syntetiske brændsler med carbon i biomasse og brint for vind. Der er fokus på elektroniske systemer og i særdeleshed Smart Grid. Smart Grid er kun en lille del af det intelligente energisystem (Smart Energy Systems), og AAU opfordrer til øget fokus på integration af el og varme/køling.

Aarhus Universitet (AU)

AU ønsker en styrkelse af universiteternes rolle og fremhæver, at samarbejdet primært er sket på industriens præmisser. AU finder, at det vigtige forskningsmæssige input fra universiteterne tilsiger, at universiteterne i højere grad får lov til at spille en aktiv rolle i tilrettelæggelsen og implementeringen af partnerskaberne. AU ønsker ydermere en simplificering af reglerne for partnerskaberne. AU finder, at reglerne for de tidligere partnerskaber var for komplicerede, hvilket har hindret en

effektiv implementering af partnerskaberne. AU ønsker, at reglerne for partnerskaberne harmoniseres med reglerne for Horizon 2020 generelt, samt at partnerskaberne får et stærkere juridisk fundament, således at de i højere grad bliver operationelle.

AU støtter, at H2 kompression inkluderes i det nye FCH II. AU finder dog den foreslåede fejlgrænse (på 2 %) for u hensigtsmæssigt lav for forskningsaktiviteter. Risikoniveauet bør ifølge AU harmoniseres med Horisont 2020-reglerne.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes generelt, at de andre medlemslande støtter forslaget til forordning. Det forventes, at en række medlemslande vil stille forslag om at øge medlemslandenes indflydelse i fællesforetagendet for brændselsceller og brint, evt. gennem direkte repræsentation i bestyrelsen.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen bakker generelt op om forslaget. Regeringen er fortalende for et tæt samarbejde mellem den offentlige og private sektor for at sikre, at investeringerne i forskning får betydning for væksten i erhvervslivet og dermed jobskabelsen i Europa. Derfor støtter regeringen generelt disse fælles teknologiinitiativer i Europa inklusive det fælles teknologiinitiativ for brændselsceller og brint.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forordningen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

e) Forslag til forordning om fællesforetagende for initiativet Innovative lægemidler 2 (IMI 2)

KOM (2013) 495 endelig

1. Resumé

Innovative lægemidler 2 (IMI2) er et offentlig-privat partnerskab mellem Kommissionen og sektoren for lægemidler. Forslaget bygger videre på initiativet om innovative lægemidler (IMI), som blev oprettet under det syvende rammeprogram for forskning.

Formålet er overordnet at forbedre borgernes sundhed og velfærd ved at sikre nye og mere effektive diagnoser og behandlinger. Samtidig skal det bidrage til at fremtidssikre den internationale konkurrenceevne i den europæiske sektor for biofarmaka og biovidenskab i kraft af bl.a. bedre diagnostik, vacciner og medicinske informationsteknologier. Et centralt element i Horisont 2020 er forslaget om at arbejde sammen med den private sektor og med medlemsstaterne for at opnå resultater, som ét land eller én virksomhed med al sandsynlighed ikke vil kunne opnå alene. Kommissionens meddelelse om offentlig-private partnerskaber præsenterer de konkrete planer i forhold til offentlig-private partnerskaber, og hvordan de skal bidrage til at øge samarbejdet med den private sektor. Kommissionen har fremsat forslag til i alt ti offentlig-private partnerskaber, hvoraf Innovative lægemidler 2 er et af dem.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

2. Baggrund

Et centralt element i Horisont 2020 er forslaget om at arbejde sammen med den private sektor og med medlemsstaterne for at opnå resultater, som ét land eller én virksomhed med al sandsynlighed ikke vil kunne opnå alene. Kommissionens meddelelse om offentlig-private partnerskaber præsenterer de konkrete planer i forhold til offentlig-private partnerskaber og hvordan de skal bidrage til at øge samarbejdet med den private sektor. Kommissionen har fremsat forslag til i alt ti offentlig-private partnerskaber, hvoraf Innovative lægemidler 2 er et af dem.

Forslaget til Innovative lægemidler 2 bygger på fællesforetagendet for initiativet om innovative lægemidler (IMI), som blev oprettet under det syvende rammeprogram for forskning ved Rådets forordning. Fællesforetagendet for IMI 2 er et offentlig-privat partnerskab mellem Kommissionen og sektoren for lægemidler. Målsætning er at forbedre udviklingen af nye lægemidler ved at fremme mere effektivt forsknings- og udviklingssamarbejde mellem den akademiske verden, små og mellemstore virksomheder og den biofarmaceutiske industri med henblik på at levere bedre og mere sikre lægemidler til patienterne.

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 187. Forslaget skal vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter høring af Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg.

3. Formål og indhold

Formålet er overordnet at forbedre borgernes sundhed og velfærd ved at sikre nye og mere effektive diagnoser og behandlinger. Samtidig skal det bidrage til at fremtidssikre den internationale konkurrenceevne i den europæiske sektor for lægemidler og biovidenskab i kraft af bl.a. bedre diagnostik, vacciner og medicinske informationsteknologier.

Der opsættes syv konkrete mål:

- øget succesrate ved kliniske forsøg med prioriterede lægemidler som Verdenssundhedsorganisationen har udpeget
- mindsket tidsforbrug til at opnå klinisk "proof of concept" ved udvikling af lægemidler til helbredelse af bl.a. immunologiske sygdomme, luftvejs-sygdomme, neurologiske sygdomme og neurodegenerative sygdomme
- udvikling af nye former for behandling af sygdomme, såsom Alzheimers sygdom, som der er et stort uopfyldt behov for og begrænsede markedsincentiver for, bl.a. med hensyn til antimikrobiel resistens
- udvikling af biomarkører til diagnostik og behandling af sygdomme som har en klar sammenhæng med klinisk relevans og er godkendt af lovgiverne
- mindsket fejlrate for vaccinekandidater ved kliniske forsøg i fase III ved brug af nye biomarkører til indledende kontroller af effektivitet og sikkerhed
- forbedring af den nuværende proces til udvikling af lægemidler ved at yde støtte til udvikling af værktøjer, standarder og fremgangsmåder til vurdering af regulerede sundhedspræparaters effektivitet, sikkerhed og kvalitet.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

De syv målsætninger skal opnås primært gennem tilskud til forsknings- og innovationsprojekter. Disse projekter vil i stor udstrækning følge reglerne for deltagelse, der er gældende for Horisont 2020 projekter. Der forventes dog enkelte undtagelser fra disse regler. Undtagelserne er ikke endeligt bestemt, men skal vedtages i en delegeret retsakt og forventes at omhandle intellektuelle ejendomsrettigheder og open access.

IMI 2 har en bestyrelse som sit styrende organ. EU-Kommissionen og de industrielle partnere sidder i denne bestyrelse. Medlemslandene er repræsenteret i en medlemsstatsgruppe, der har en rådgivende funktion.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig. Forslaget forventes behandlet i Udvalget for Industri, Forskning og Energi.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører, at forslaget skal maksimere EU-merværdien og indvirkningen fra EU, idet der fokuseres på målsætninger og aktiviteter, som ikke i tilstrækkelig grad kan opnås af medlemsstaterne på egen hånd. Den industrielle udfordring ved at indarbejde biomedicinsk forskning og innovation i nye produkter og derved forbedre EU-borgernes sundhed er så stor og kompleks, at medlemsstaterne, når de handler hver for sig, ikke har de nødvendige rammer for at etablere tværnationale samarbejdsplatforme for strategisk industriel forskning.

Regeringen kan på det foreliggende grundlag støtte Kommissionens vurdering af, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Kommissionens forslag til forordning har ikke konsekvenser for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Kommissionen foreslår, at der afsættes 1.725 mio. euro til forslaget i perioden 2014-2020. Danmark betaler ca. 2 % af EU's budget, svarende til en statslig udgift ved programmet på ca. 265 mio. kr. over den syvårige periode.

8. Høring

Forslaget er blevet sendt i skriftlig høring i EU-specialudvalget for forskning. Høringen gav anledning til følgende kommentarer:

Dansk Industri (DI)

DI mener, at de ni partnerskaber har vist deres værdi i form af fokusering af F&U-indsatsen, idet de kan lede til gode kommercielle resultater og bidrage til løsning af de store samfundsudfordringer. DI ser positivt på partnerskabsinitiativerne og mener helt overordnet, at Kommissionens forordningsudkast bør mødes med tilslutning fra dansk side. DI mener, at forordningerne meget rigtigt tager udgangspunkt i de nye fælles regler for deltagelse og sigter mod at skabe plads til de tilpasninger, som skal til for at få løst de særlige udfordringer vedrørende IP-regler mv., der er nødvendige inden for de enkelte områder.

DI finder forslaget godt og mener, at adgangen til fravigelser fra de almindelige regler for deltagelse i Horisont 2020 er velbegrundede og nødvendige.

Danske Regioner

Danske Regioner støtter dansk deltagelse i IMI, der er i tråd med regionernes arbejde inden for sundhedsforskning, sundhedsinnovation og erhvervssamarbejde. Danske Regioner er enig i, at der er behov for at styrke kommunikationen om initiativet.

Danske Universiteter

Danske Universiteter mener, at tilrettelæggelsen og implementeringen af partnerskaber under Horizon 2020 bør involvere universiteterne i højere grad end tidligere, hvor udarbejdelsen af samarbejdsaftalerne primært er foregået på industriens præmisser. Danske Universiteter understreger derfor vigtigheden af, at nye partnerskabsaftaler i høj grad etableres med udgangspunkt i kvalitet (excellence), da dette netop vil styrke universiteternes rolle i partnerskaberne. Derudover har Danske Universiteter et ønske om enklere og mere simple regler for samarbejde.

GTS

GTS finder det væsentligt, at den danske regering arbejder for at sikre, at partnerskaberne fastholdes i feltet tæt på markedet med stærkt industriengagement og ikke glider mod en mere generel forskningsindsats. GTS opfordrer til, at der på tværs af partnerskaberne arbejdes med at fastlægge de nødvendige rammer, regler og incitamenter for, hvordan der kan sikres så kort tid som muligt fra, at midlerne søges, til bevillingen foreligger. GTS mener desuden, at der bør udarbejdes procedurer og

regler for, hvordan projekterne er stillet, hvis et enkelt lands finansieringsandel falder væk, ligesom der bør etableres skærpede krav til de nationale sagsbehandlingstider.

Københavns Universitet (KU)

KU ser et stort potentiale i partnerskaberne, men finder det essentielt, at der er fokus på kvalitet (excellence) og blik for hele innovationscyklussen (inkl. grundforskning). For at optimere mulighederne for at realisere målsætningerne finder KU det endvidere centralt, at tiltagene afspejler problemstillingernes kompleksitet. KU finder det på den baggrund nødvendigt at sikre/tilskynde tværdisciplinaritet og skabe plads til fleksibilitet i de forskellige partnerskaber. Generelt for artikel 187-forslagene foreslår KU, at der indføres et direkte formuleret krav om, at partnerskabsinitiativerne følger regler og retningslinjer for opslag, evaluering og administration af projekter gældende for hele Horizon 2020.

KU anfører, at den betydelige egenfinansiering i IMI-projekter har gjort det mindre attraktivt at deltage. Flere KU-forskere har af samme grund afslået at deltage i IMI-projekter. KU finder, at andelen af egenfinansiering på den baggrund bør reduceres betydeligt/reelt elimineres. KU påpeger generelt, at størstedelen af IMI2-reglerne ikke behøver at adskille sig fra reglerne i Horisont 2020. Eksempelvis påpeger KU, at reglerne i Horisont 2020 vil tilbyde fair og lige behandling ift. Intellektuelle ejendomsrettigheder. KU lægger yderligere stor vægt på udviklingen af biomarkører, samt en forbedring af støtten til udviklingen af nye lægemidler. KU pointerer ydermere, at academia ikke er direkte repræsenteret i bestyrelsen, hvilket KU foreslår.

Lægemedelindustriforeningen (LIF):

LIF opfordrer på det kraftigste til, at der fra dansk side bakkes op om vedtagelsen af IMI2. LIF anfører, at partnerskabet, der bygger videre på det succesfulde IMI1, skal bidrage til at accelerere udviklingen af nye innovative lægemidler til gavn for patienter og løsning af de store samfundsudfordringer, som Europa står over for på sundhedsområdet. Det skal ifølge LIF ske ved at styrke og effektivisere det offentlig-private samarbejde om forskning og udvikling af nye, bedre og mere sikre lægemidler. LIF støtter derudover også fuldt ud de ønsker til reglerne for IMI2, som EFPIA har fremført, og ser gerne, at Danmark også støtter op om industriens ønsker i forbindelse med den videre proces.

Syddansk Universitet (SDU)

SDU finder alle forslag vedrørende artikel 185 og artikel 187 initiativer relevante. SDU påpeger, at forslagene i vid udstrækning har det rigtige fokus, er omfattende og velskrevne.

Aalborg Universitet (AAU)

AAU hilser velkommen, at Danmark står som partner i de mange europæiske partnerskaber, især set i lyset af det øgede bidrag af EU-midler. For at sikre reel dansk medvirken opfordrer AAU til, at der fra dansk side ydes et væsentligt tilskud til de indsatser, som har særlig betydning for jobskabelse og erhvervsudvikling i Danmark for derved at sikre størst mulig dansk deltagelse. AAU peger i særlig grad på flg. initiativer: Innovative Medicine, Biobased Industries, ECSEL, Eurostars og Ambient Assisted Living.

Aarhus Universitet (AU)

AU ønsker en styrkelse af universiteternes rolle og fremhæver, at samarbejdet primært er sket på industriens præmisser. AU finder, at det vigtige forskningsmæssige input fra universiteterne tilsiger, at universiteterne i højere grad får lov til at spille en aktiv rolle i tilrettelæggelsen og implementeringen af partnerskaberne. AU ønsker ydermere en simplificering af reglerne for partnerskaberne. AU finder, at reglerne for de tidligere partnerskaber var for komplicerede, hvilket har hindret en effektiv implementering af partnerskaberne. AU ønsker, at reglerne for partnerskaberne harmoniseres med reglerne for Horizon 2020 generelt, samt at partnerskaberne får et stærkere juridisk fundament, således at de i højere grad bliver operationelle.

AU støtter fortsat deltagelse i IMI, da det er af strategisk interesse for Danmark. AU foreslår at udbrede fokus, således at danske, forskningsmæssige styrkepositioner i højere grad kommer i spil, såsom neurodegenerative sygdomme, neurologi og lignende.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes generelt, at de andre medlemslande støtter forslaget til forordning.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen bakker generelt op om forslaget. Regeringen er fortalende for et tæt samarbejde mellem den offentlige og private sektor for at sikre, at investeringerne i forskning får betydning for væksten i erhvervslivet og dermed jobskabelsen i Europa. Derfor støtter regeringen generelt disse fælles teknologiinitiativer i Europa inklusive IMI2.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Punkt 8 Innovation Union og the Europæiske Forskningsrum (ERA) side 46

- a) **Meddelelse fra Kommissionen om status for Innovation i EU 2012 –hurtigere forandring**
KOM (2013) 149 endelig

- b) *(poss)* **Meddelelse fra Kommissionen om måling af innovations output i Europa: Mod en ny indikator**
(KOM dokument foreligger ikke)

- c) *(poss.)* **Første fremskridtsrapport vedrørende Det Europæiske Forskningsrum**
(KOM dokument foreligger ikke)
= *Præsentation ved Kommissionen*
= *Politisk drøftelse*

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

1. Resumé

Den 21. marts 2013 vedtog Kommissionen meddelelsen om status over Innovation Union i EU 2012 – hurtigere forandring. Med meddelelsen ønskede Kommissionen at give en status for realiseringen af flagskibsinitiativet Innovation i EU. I meddelelsen gennemgås en række parametre, herunder det europæiske forskningsrum, som er afgørende for, at strategien for Innovation i EU (2010) kan blive en succes. Generelt ser Kommissionen, i lyset af den aktuelle krise et øget behov for, at EU og medlemsstaterne intensiverer deres fælles indsats på innovationsområdet. Bl.a. vil Kommissionen fremadrettet sætte fokus på, at strukturændringer inden for eksisterende sektorer fremskyndes, at der bygges bro over den regionale innovationskløft mellem de europæiske regioner, og at der arbejdes på at skabe innovationsvenlige rammebetingelser for innovative virksomheder.

Det forventes, at Kommissionen vedtager en meddelelse i løbet af september, hvor den præsenterer sit forslag til en ny europæisk innovationsindikator. Intentionen er, at indikatoren skal give et bedre billede af innovationskraften i Europa og i de enkelte medlemslande. Udviklingen af en innovationsindikator er et initiativ i Innovation i EU.

Et af de andre centrale elementer Innovation i EU er realiseringen af det europæiske forskningsrum. Den 17. juli 2012 vedtog Kommissionen meddelelsen om realiseringen af det europæiske forskningsrum. Med meddelelsen ønskede Kommissionen at sikre en realisering af den såkaldte femte frihed, som betyder fri bevægelighed for forskere og videnskabelig viden.

I meddelelsen fokuseres på fem hovedindsatsområder, hvor der fra Kommissionens side ses et særligt behov for fremskridt. For at sikre fremskridt i realiseringen af forskningsrummet har Kommissionen ønsket løbende at overvåge implementeringen af forskningsrummet. Det forventes, at Kommissionen i denne kommende første fremskridtsrapport ud fra officiel statistik og undersøgelser vil fastlægge udgangssituationen i 2012 og sammenholde den med de foranstaltninger, som medlemsstaterne har meddelt som opfølgning på meddelelsen om realiseringen af forskningsrummet.

2. Baggrund

Den 21. marts 2013 vedtog Kommissionen meddelelsen om status over Innovation Union i EU 2012 – hurtigere forandring. I meddelelsen gøres status fremskridtene på EU-plan og i medlemsstaterne i forhold til at nå målene i Innovation i EU.

Det konstateres bl.a., at de offentlige og private investeringer i forskning og udvikling til en vis grad har været påvirket af den økonomiske krise, men at størstedelen af medlemsstaterne har opretholdt eller øget investeringerne i forskning og udvikling.

Kommissionen fremhæver dog også, at den aktuelle krises ekstraordinære varighed og omfang begynder at underminere den politiske enighed om at sådanne investeringer skal beskyttes og det konstateres, at antallet af lande, der har opretholdt eller øget deres offentlige udgifter, falder.

Endvidere beskriver Kommissionen, at mange medlemsstater har iværksat ambitiøse reformer på forsknings- og innovationsområdet i tråd med målene for Det Europæiske Forskningsrum, og fremhæver særligt behovet for at skabe gode rammebetingelser for innovative virksomheder.

Generelt vurderer Kommissionen, at der i 2012 blev gjort gode fremskridt med at gennemføre Innovation i EU, idet det konstateres, at over 80 % af forpligtelserne skrider planlagt frem. Kommissionen opremser følgende fremadrettede indsatsområder:

- fremskynde strukturændringer inden for eksisterende sektorer og sikre diversificering ved at gå ind i nye sektorer og støtte udviklingen af innovative virksomheder med stor vækst gennem EU-politikker og yderligere samordnede initiativer
- bygge bro over innovationskløften mellem de europæiske regioner gennemintelligent specialisering og synergier mellem Horisont 2020 og strukturfondene
- arbejde på innovationsvenlige rammebetingelser for innovative virksomheder, herunder innovationsklynger
- identificere konkrete metoder til at fremme innovation i og gennem den offentlige sektor
- udvikle en sammenhængende politisk tilgang til åben innovation og vidensoverførsel
- gøre rede for værdien af intellektuelle ejendomsrettigheder, fremme udnyttelse af patenter og sikre fornuftig og effektiv beskyttelse af knowhow og fortrolige forretningsoplysninger med henblik på at fremme vidensoverførsel
- styrke innovation i detailsektoren som en nøgleaktion i den europæiske handlingsplan for detailsektoren, bidrage til at gøre vejen fra idé til marked nemmere for innovative varer og tjenesteydelser ved at udnytte potentialet i detailsektoren med dens økonomiske vægt (4,3 % af EU's BNP og 8,3 % af EU's beskæftigelse) og direkte kontakt med forbrugerne kombinere nye teknologier og tjenesteydelser med innovation i forretningsmodellerne.

Det forventes, at Kommissionen vedtager en meddelelse i løbet af september, hvor den præsenterer sit forslag til en ny europæisk innovationsindikator. Intentionen er, at indikatoren skal give et bedre billede af innovationskraften i Europa og i de enkelte medlemslande. Udviklingen af en innovationsindikator er et initiativ i Innovation i EU.

Et af de andre centrale elementer i Innovation i EU er realiseringen af det europæiske forskningsrum. Den 17. juli 2012 vedtog Kommissionen meddelelsen om realiseringen af det europæiske forskningsrum. Med meddelelsen ønskede Kommissionen bl.a. at sikre en realisering af den såkaldte femte frihed, som betyder fri bevægelighed for forskere og videnskabelig viden. Målet er, at forskningsrummet skal være færdiggjort i 2014.

I meddelelsen fokuseres på fem hovedindsatsområder, hvor der fra Kommissionens side ses et særligt behov for fremskridt:

1. Øget effektivitet i nationale forskningssystemer herunder sikre, at tildeling af midler sker på baggrund af åbne opslag og evaluering af uafhængige nationale og internationale eksperter.
2. Forbedret samarbejde og konkurrence på tværs af landegrænser, herunder etablering og effektiv drift af vigtige forskningsinfrastrukturer, defineret af fælles prioriteter, implementering af fælles forskningsdagsordener og implementering og finansiering af projekter i fællesskab.
3. Et mere åbent arbejdsmarked for forskere herunder sikre transparent og åben rekruttering, give ikke-nationale og ikke-herboende adgang til nationale bevillinger, sikre at forskere kan tage deres bevilling med til et andet land, øge mobilitet mellem universiteter og virksomheder, sikre gode karrieremuligheder for forskere og fjerne barrierer for social sikkerhed.
4. Ligestilling mellem mænd og kvinder samt integration af et kønsperspektiv inden for forskning.
5. Optimal formidling og overførsel af videnskabelig information samt bredere og hurtigere adgang til videnskabelige publikationer og data.

For hvert af de fem indsatsområder er der identificeret konkrete foranstaltninger, som skal adresseres henholdsvis af medlemsstaterne, relevante universitets- og forskningsorganisationer og Kommissionen.

3. Formål og indhold

For at sikre fremskridt i realiseringen af flagskibsinitiativet Innovation i EU gør Kommissionen status over implementeringen af initiativerne heri. Ligeledes fremhæver Kommissionen behovet for en fremadrettet styrket indsats på en række områder.

Ét af disse områder er realiseringen af Det Europæiske Forskningsrum. Det forventes, at Kommissionen i den første fremskriftsrapport om Det Europæiske Forskningsrum vil fastlægge udgangssituationen i 2012 og sammenholde den med de foranstaltninger, som medlemsstaterne har meddelt som opfølgning på meddelelsen om realiseringen af forskningsrummet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres i sagen.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Meddelelserne har ikke i sig selv konsekvenser.

8. Høring

Ikke relevant.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Sagen har endnu ikke været drøftet blandt medlemslandene. Medlemslandene forventes generelt at tage meddelelserne til efterretning.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen forventer at tage meddelelserne til efterretning.

Regeringen støtter, at der arbejdes for en styrket indsats på innovationsområdet, herunder en realisering af det europæiske forskningsrum for at skabe et reelt indre marked for viden, forskning og innovation.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.